

Hanna Niemi

Viranomaisviestinnän tilaisuuksien digitalisoituminen

Finanssivalvonnan tilaisuudet koronapandemian aikana

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi (ylempi AMK)

Digitaaliset mediapalvelut

Opinnäytetyö

1.11.2021

Tiivistelmä

Tekijä:	Hanna Niemi
Otsikko:	Viranomaisviestinnän tilaisuuksien digitalisoituminen – Finanssivalvonnan tilaisuudet koronapandemian aikana
Sivumäärä:	61 sivua + 1 liite
Aika:	1.11.2021
Tutkinto:	Medianomi (ylempi AMK)
Tutkinto-ohjelma:	Digitaaliset mediapalvelut
Suuntautumisvaihtoehto:	
Ohjaaja:	Tuntiopettaja Raisa Omaheimo

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin, miten erilaiset viranomaisviestinnän tilaisuudet digitalisoituivat koronapandemian aikana. Koronapandemian myötä tilaisuuksien järjestyksessä oli otettava käyttöön digitaalisempia tapoja toimia, koska läsnätilaisuudet eivät olleet mahdollisia pandemian aikana. Tarkastelun kohteena oli Finanssivalvonnan järjestämiä tilaisuuksia ennen koronapandemiaa, koronapandemian aikana sekä koronapandemian loppuvaiheessa. Tilaisuudet ajoituivat syksystä 2019 syksyyn 2021.

Laadullisessa tutkimuksessa käytettiin haastattelumenetelmiä, joita käyttäen haastateltiin tilaisuuksien suunnittelusta ja järjestämisestä vastaavia henkilöitä. Teoreettinen viitekehys pohjautuu digitalisaation ja työn tekemisen murroksiin sekä koronapandemian aikaisiin rajoituksiin tilaisuuksien järjestämisessä Helsingissä.

Koronapandemian aikaiset rajoitukset mahdollistivat kahden megatrendin – digitalisaation ja työn tekemisen murroksien – yhtäaikaisen laajamittaisen loikan koronarajoitusten takia. Koronarajoitukset rajoittivat sekä tilaisuuksien järjestämistä että työn tekemistä työpaikoilla. Molemmat työn tekeminen ja tilaisuuksiin osallistuminen siirtyivät verkkoympäristöihin. Suuri määrä ihmisiä samanaikaisesti joutui yhtäkkiä opettelemaan työskentelemään pelkästään digitaalisissa työskentely-ympäristöissä.

Opinnäytetyön yksi keskeisistä johtopäätöksistä oli, että koronapandemia mahdollisti jo vireillä olleiden digitaalisten muutoksien viemisen käytäntöön pikavauhtia. Täyttä valmiutta ei kuitenkaan ollut, vaan uuden oppiminen, asioiden selvittäminen ja hyvät yhteistyökumppanit olivat keskeisessä roolissa uudenlaisien tilaisuuksien järjestyksessä. Suurella todennäköisyydellä koronapandemian aikaiset uudet tavat järjestää digitaalisempia tilaisuuksia ovat tulleet jäädäkseen sekä virtuaali- että hybriditilaisuuksien muodossa. Jatkossakin yhtenä läsnätilaisuuksien vetovoimatekijä on verkostoitumisen mahdollisuus.

Avainsanat: digitalisaatio, koronapandemia, tilaisuudet, viranomaisviestintä

Abstract

Author: Hanna Niemi
Title: Digitalisation of events organised by public authorities – Events of FIN-FSA during COVID-19 pandemic
Number of Pages: 61 pages + 1 appendix
Date: 1 November 2021

Degree: Master of Culture and Arts
Degree Programme: Digital Media Service Design
Specialisation option:
Instructor: Raisa Omaheimo, Lecturer

The research project investigates how different events organised by public authorities have digitalised during the COVID-19 pandemic. During the pandemic it was essential to take in use more digitalised ways of working. It has no longer been possible to organise events, where the participants could be present at event locations. As an example the events organised by FIN-FSA were analysed in this project. The example events were organised before the COVID-19 pandemic, during the COVID-19 pandemic and at the end of COVID-19 pandemic. The events were limited to a time range from autumn 2019 to autumn 2021.

Qualitative interview methods were used in the research project. The interviewees were specialists in planning and organising events. The theoretical framework is based on megatrends of digitalisation and changes in work life, as well as the COVID-19 pandemic restrictions concerning event organising in the Helsinki region.

The simultaneous big leaps of two megatrends – digitalisation and work life changes – were enabled by the COVID-19 pandemic restrictions. These restrictions limited organising events and working at workplace premises. This was why both work and events moved online. A large number of people were simultaneously forced suddenly to work merely in digital working environments.

One of the main conclusions is that the COVID-19 pandemic made it possible to implement the digital changes that were already underway at a rapid pace. However, there was no full readiness. Willingness to learn new ways of working, information search and good service providers played a key role in the new ways of event arrangements. With high probability, the new ways of organising events learnt during the COVID-19 pandemic are here to stay. In the future, events will be organised either in digital or hybrid format. The possibility of networking will continue to be one of the attractions of participating at the event locations.

Keywords: digitalisation, COVID-19 pandemic, events, communication by authorities

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tutkimuskysymys	2
3	Organisaatioesittely: Finanssivalvonta	3
4	Koronapandemia: maailmanlaajuinen kriisi	4
4.1	Korona ja tilaisuudet	6
4.2	Turvavälit ja kasvomaskit	9
4.3	Rajoitukset Finanssivalvonnan tilaisuuksissa	11
5	Yhteiskunnan digimurros	14
5.1	Suomi digitalisaation kärkimaita	15
5.2	Koronapandemia digiloikan vauhdittajana	16
5.3	Digitalisaation uhkia ja varjopuolia	17
6	Työn tekemisen murros	19
6.1	Etätyön lisääntyminen – läsnätyöstä kohti työn monipaikkaisuutta	19
6.2	Etätyön haasteet	21
7	Organisaation vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat (SWOT)	22
8	Tallenteiden saavutettavuus	23
9	Teemahaastattelut	24
9.1	Asiantuntijahaastattelu	26
9.2	Henkilötietojen käsitteleminen	27
10	Finanssivalvonnan tilaisuuksia syksystä 2019 syksyyn 2021	28
10.1	Tilaisuudet ennen koronapandemiaa	30
10.1.1	Lehdistötilaisuus	30
10.1.2	Vuotuinen seminaari	31
10.1.3	Listayhtiötilaisuudet	32
10.2	Koronapandemian aikana	33
10.2.1	Lehdistötilaisuudet	34
10.2.2	Listayhtiötilaisuus	35

10.3	Kohti “uutta normaalia”	36
10.3.1	Kestävän rahoituksen webinaari	37
10.3.2	Uudistettu vuotuinen seminaari	38
11	Tilaisuuksien järjestäjien asiantuntijahaastattelut	40
11.1	Tilaisuusjärjestelyiden muutokset ennen koronapandemiaa verrattuna koronapandemian aikaan	41
11.2	Uuden osaamisen kartuttaminen	44
11.3	Miten muutokset näkyivät puhujissa ja osallistujissa?	46
11.4	Läsnätilaisuuksista virtuaalitalaisuuksiin ja hybriditalaisuuksiin	47
12	Yhteenveto ja pohdinta	49
	Lähteet	56
	Liite	
	Haastattelurunko	

1 Johdanto

Vuoden 2020 keväällä koronapandemia yllätti meidät kaikki, ja elämme edelleen rajoitusten aikaa puolitoista vuotta myöhemmin syksyllä 2021. Aiheen ja innoituksen opinnäytetyöhöni sain, koska haku ylempään ammattikorkeakoulututkintoon oli juuri koronapandemian kynnyksellä ja koska koin juuri tuolloin omassa työssäni hyvin käytännönläheisesti, miten tilaisuuksien järjestäminen muuttui lähes yhdessä yössä koronarajoitusten tultua voimaan.

Kun hallitus yhdessä tasavallan presidentin kanssa julisti Suomeen poikkeusolot 16.3.2020, valmistelin parhaillaan yhdessä kollegoideni kanssa seuraavana päivänä pidettävää lehdistötilaisuuttamme. Korona oli jo valmiiksi vahvasti mukana tilaisuuden esityksessä. Tämän lisäksi oli meidän käytännön järjestelyistä vastanneiden mietittävä muutamien tuntien varoitusajalla, miten hoidamme tilaisuuden uusien rajoitusten puitteissa ja miten meidän tulisi uusia rajoituksia tulkita.

Keskityn tutkimuksessani erityisesti siihen, miten viranomaisviestinnän tilaisuudet digitalisoituivat koronapandemian aikana. Tarkoitukseni oli tutkia opinnäytetyössäni tilaisuuksien järjestämistä ennen koronapandemiaa, pandemian aikana ja sen jälkeen. Tämä tuntui hyvin yksinkertaiselta kaavalta keväällä 2020, koska eihän pandemia meitä pitkään kurittaisi. Toisin kävi, ja voin vain tehdä kokemukseeni ja tutkimukseeni perustuvia valistuneita arvauksia, miten koronapandemian aikana opitut uudet ja digitaalisemmat tavat järjestää tilaisuuksia vaikuttavat pandemian jälkeisiin tilaisuuksiin. Käyn opinnäytetyössäni läpi muun muassa, miten itse näen, minkälaiset uudet tavat ovat tulleet jäädäkseen. Näitä ovat esimerkiksi hybriditilaisuudet ja niiden kehittäminen entistä vuorovaikutteisimmiksi, koronapandemian helpottaessa.

Opinnäytetyöni teoreettisessa viitekehyksessä peilaan koronapandemian vaikutusta digitalisoitumiseen sekä työelämän murrokseen. Olen seurannut opinnäy-

tetyössäni tilaisuuksien koronarajoituksia koskien Helsinkiä aina koronapandemian alusta alkaen lokakuun 2021 ensimmäiseen viikkoon asti. Koronapandemia vauhditti ennennäkemättömällä tavalla sekä digitalisaatiota että työelämän murrosta, ja osa muutoksista on tullut jäädäkseen. Olen toteuttanut opinnäytetyöni käyttäen laadullisia tutkimusmenetelmiä. Keräsin aineistoa teema- ja asiantuntijahaastatteluja hyödyntäen erityisesti tapahtumien järjestämisen asiantuntemuksen näkökulmasta. Haastattelin kolmea kollegaani, jotka ovat olleet järjestämässä tilaisuuksia ennen koronapandemiaa sekä sen aikana.

Nyt syksyllä 2021 hallitus on purkanut rajoituksia pikavauhtia. Samanaikaisesti Työn ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n asiantuntijat laskevat, miten rokotekattavuuden kasvaminen vaikuttaa sairaanhoidon kuormittuvuuteen. Heikin ovat toiveikkaita tilanteen paranemisesta.

Tutkimukseni jää väijäämättä kesken, koska koronapandemia ei ole täysin laantunut, vaan se on jatkuvasti tarjonnut uusia yllättäviä käännteitä. Ei myöskään ole vielä tiedossa, koska koronapandemia on aidosti ohi. Ajatukseni kuitenkin on, että meidän ei kannata unohtaa kaikkea sitä, mitä olemme tänä aikana oppineet. Uudenlaiset ja digitaalisemmat tavat järjestää tilaisuuksia ovat tulleet jäädäkseen tavalla tai toisella.

Opinnäytetyöni lukemisesta hyötyvät erityisesti ne, jotka ovat järjestäneet tilaisuuksia koronapandemian aikana ja jotka pohtivat, miten digitaalisemmat toimintatavat ovat konkreettisesti muuttaneet tilaisuuksien järjestämistä ja niihin osallistumista.

2 Tutkimuskysymys

Opinnäytetyössäni tutkin sitä, miten viranomaismaisviestinnässä eri tilaisuudet ovat digitalisoituneet korona-aikana. Ennen korona-aikaa paljon puhuttu digiloikka oli enemmänkin pieniä digiaskelia siellä ja täällä. Maailmanlaajuisen pan-

demian myötä tapahtumat oli muutettava lähes yhdessä yössä täysin digitaaliseksi. Miten tämä tapahtui ja miten tämä näkyy tulevaisuudessa ovat kysymyksiä, joihin pyrin löytämään vastauksia.

Tutkimuksessani keskityn koosteeseen oman työpaikkani erilaisista tilaisuuksista, joista itselläni on omakohtaista järjestämiskokemusta tai joiden järjestämisessä olen ollut mukana esimerkiksi sosiaalisen median viestintäsuunnitelman tekemisessä. Esimerkkitilaisuudet ajoittuvat ajankohtaan ennen koronapandemiaa syksystä 2019 aina syksyyn 2021, jolloin koronarajoitusten purkaminen on aloitettu.

Olen rajannut pois opinnäytetyöstäni jatkuvasti muuttuneet koronarajoitukset siltä osin kuin ne eivät ole koskettaneet esimerkkitilaisuuksiani. En myöskään ota kantaa kaupallisten tilaisuuksien järjestämiseen ja niihin liittyneisiin koronarajoituksiin, enkä ulkotiloissa järjestettyihin tilaisuuksiin. Koronarajoitusten osalta olen seurannut pääasiassa Helsinkiä koskevia rajoituksia, koska kaikki esimerkkitilaisuuteni on järjestetty siellä.

3 Organisaatioesittely: Finanssivalvonta

Tutkimuksessani käytän esimerkkinä Finanssivalvonnan järjestämiä tilaisuuksia ennen koronapandemian alkamista, koronapandemian aikana sekä koronapandemian helpottaessa, kun olemme menossa kohti "uutta normaalia".

Finanssivalvonta (Fiva) on rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen, joka valvoo muun muassa pankkeja, vakuutus- ja eläkeyhtiöitä ja muita vakuutuslalla toimivia organisaatioita sekä sijoituspalveluyrityksiä, rahastoyhtiöitä ja pörssiä. Finanssivalvonta toimii hallinnollisesti Suomen Pankin yhteydessä, mutta on päätöksenteossaan itsenäinen viranomainen. Henkilöstöä Fivassa on noin 230, ja sen toimipaikka sijaitsee Helsingin ydinkeskustassa. (Finanssivalvonta n.d.b.)

Finanssivalvonnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottavien vakaa toiminta sekä

vakuutettujen etujen turvaaminen ja yleisen luottamuksen säilyminen finanssimarkkinoiden toimintaan. Sen tehtäviin kuuluu lisäksi edistää hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla ja yleisön tietämystä finanssimarkkinoista. Finanssivalvonnan tavoitteet ja tehtävät on kirjattu lakiin Finanssivalvonnasta. (Finanssivalvonta n.d.b.)

Finanssivalvonnan viestintä ja valvontaosastot järjestävät vuosittain useita tilaisuuksia muun muassa medialle, valvottavilleen sekä muille sidosryhmille. Viestinnän vastuulla on koordinoita keväisin ja syksyisin lehdistötilaisuudet sekä vuosittainen seminaari. Valvontaosastoilla järjestetään lisäksi tilaisuuksia muun muassa ajankohtaisista valvonta-aiheista ja muuttuvasta sääntelystä.

4 Koronapandemia: maailmanlaajuinen kriisi

Koronaviruspandemia uskotaan saaneen alkunsa joulukuussa 2019 kiinalaisesta Wuhanin kaupungista. Sairastumisen COVID19-nimiseen tautiin aiheuttaa koronavirus SARS-CoV-2. Suomessa tämä tauti on määritelty yleisvaaralliseksi tartuntataudiksi. Maailman terveysjärjestö WHO julisti epidemiana alkaneen viruksen leviämisen pandemiaksi 11. maaliskuuta 2020. (Wikipedia 2019, 2021.)

Koronapandemia on muuttanut maailmaa ennennäkemättömästi. Pandemian aiheuttama korkea kuolleisuus ja terveydenhuollon kapasiteetin rajallisuus ja sen toimiminen ääri rajoilla ovat johtaneet voimakkaisiin rajoitustoimiin tilanteen hallitsemiseksi. (Olavinen; Ilmoniemi; Nieminen 2020.)

Toukokuussa 2020 julkaistussa Talouspolitiikan strategia koronakriisissä -raportissa todettiin, että koronaviruspandemian hidastamiseksi käyttöön otetut viranomaismääräykset ja suositukset ovat hidastaneet viruksen leviämistä siten, että sairastuneiden määrä on kääntynyt laskuun. Yksittäisten rajoitusten vaikutusta oli kuitenkin jo tuolloin vaikeata arvioida. Raportin kirjoittajat arvelivat, että kokoontumisrajoituksilla olisi kuitenkin suuri vaikutus tartuntojen leviämiseen. (Vihriälä, Holmström, Korkman & Uusitalo 2020, 19.)

Jos viruksen annettaisiin levitä vapaasti, kasvattaisi se sairaanhoitoa ja tehohoitoa vaativien potilaiden määrää liian nopeasti ja liian suureksi siten, että teho- hoidossa ei hoitokapasiteetti riittäisi. Viruksen leviämisen hidastamisella on py- ritty siihen, että potilasmäärä pysyy tehohoitokapasiteetin rajoissa. Tämä tar- koittaa samalla, että pandemian kesto pitkittyy merkittävästi. (Vihriälä ym. 2020, 21.)

Koronapandemian akuuttivaihe kesti noin puolitoista vuotta. Viimein syyskuussa 2021 Suomen hallitus hyväksyi uuden hybridistrategian eli niin sanotun koro- nastrategian, jonka tavoitteena oli avata yhteiskunta ja luopua koronarajoituk- sista. Strategian tarkoitus oli mahdollistaa valtakunnallisista rajoituksista ja kat- tavista suosituksista luopuminen, kun vähintään 80 prosenttia yli 12-vuotiaista olisi rokotettu kahteen kertaan tai heillä olisi ollut mahdollisuus ottaa täysi roko- tesarja. Hallituksen arvio oli, että tämä tavoite saavutettaisiin lokakuun 2021 puoleen väliin mennessä. Lisäksi strategia mahdollisti rajoitusten purkamisen ennakoivasti ennen rokotekattavuuden saavuttamista. (Valtioneuvosto 2021.)

Opinnäytetyötä kirjoittaessani lokakuun alussa 2021 hybridistrategia ei ole vielä täysin käytössä. Sen toimivuuden arviointi ja aikataulu jäävät puhtaasti hallituk- sen antamien ennakoivien tietojen varaan. Yleisesti mediasta ja julkisesta kes- kustelusta on tulkittavissa, että koronapandemia olisi hellittämässä Suomessa ja yhteiskunnan avaaminen olisi mahdollista.

Aivan syyskuun lopussa sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos että sosiaali- ja terveysministeriö kertoivat muun muassa maskisuosituksesta luopumisesta sekä tanssi- ja laulukiellon päättymisestä. Lisäksi valtakunnallinen etätyösuosi- tus on päätetty purkaa lokakuun puolesta välistä alkaen. (Terveyden ja hyvin- voinnin laitos 2021; sosiaali- ja terveysministeriö 2021b; sosiaali- ja terveystmi- nisteriö 2021c.)

Maailmanlaajuisesti kriisi edelleen jatkuu, eikä sen heijastusvaikutuksia Suo- meen voi olla huomioimatta. Tilanne on edelleen verrattain epävarma, eikä mis- tään lähteistä ole selvitettävissä tarkempia tietoja pandemian päättymisestä.

Avoimeksi edelleen jää, mitkä sen lopulliset vaikutukset ovat tai miten kauan se edelleen rajoittaa elämää ympäri maailmaa.

4.1 Korona ja tilaisuudet

Koronapandemian aikana viranomaisilla on ollut oikeus rajoittaa tilaisuuksien järjestämistä. Näitä rajoituksia ovat tehneet sekä kunnat että aluehallintoviranomaiset. Viranomaiset ovat voineet antaa ohjeita esimerkiksi tilojen käytöstä ja rajoittaa osallistujamääriä. Tilaisuuksien järjestäjät ovat vastanneet itse siitä, miten kulloinkin voimassa olevia rajoituksia soveltavat. (Valtioneuvosto n.d.)

Tässä osiossa käyn läpi niitä koronapandemian aikaisia rajoituksia, joilla on ollut vaikutusta sisätiloissa järjestettäviin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Rajoitukset ajoittuvat ajalle maaliskuusta 2020 lokakuun alkuun 2021, ja ne koskevat erityisesti Helsinkiä.

Suomessa tuli voimaan poikkeusolot 16.3.2020. Tuolloin hallitus yhdessä tasavallan presidentin kanssa totesi Suomen olevan poikkeusoloissa koronapandemian takia. Samalla hallitus viesti useista rajoituksista, joissa mukana oli rajoitus yli kymmenen hengen yleisötilaisuuksista. (Valtioneuvosto 2020a.)

Hallitus päätti 17.3.2020 alkaen rajata julkiset kokoontumiset kymmeneen hengen sekä välttämään tarpeetonta oleilua yleisillä paikoilla. Poliisin tehtävänä oli valvoa kokoontumisrajoitusten noudattamista. Hallituksen tarkoittamia julkisia kokoontumisia olivat muun muassa yleisillä paikoilla järjestettävät yleiset kokoukset tai yleisötilaisuudet. Yleisiin kokouksiin luetaan mielenosoitukset ja muut tilaisuudet, joissa käytetään kokoontumisvapautta ja jotka ovat kaikille avoimia. Yleisötilaisuuksia ovat yleisölle avoimet huvitilaisuudet, kilpailut, näytökset tai jokin muu näihin rinnastettava tilaisuus. (Valtioneuvosto 2020b.)

Kymmenen hengen kokoontumisrajoitus koski myös elokuvateattereita, museoita sekä yhdistysten kokouksia. Poliisi kielsi yleisötilaisuusilmoituksia käsitellessään kaikki yleisötilaisuudet, joissa oli yli kymmenen osallistujaa ja jotka pi-

dettiin yleisellä paikalla. Tilaisuuksien järjestäjien velvollisuus oli peruuttaa tilaisuudet. Niiden tilaisuuksien osalta, joita järjestäjät eivät peruuttaneet, oli poliisilla valtuus estää, keskeyttää tai päättää tilaisuudet. (Valtioneuvosto 2020b.)

Hallitus päätti valmiuslain kumoamisesta 15.6.2020, ja poikkeusolot päättyivät sitä seuraavana päivänä. Poikkeusolot olivat Suomessa voimassa kolme kuukautta. Poikkeusolojen päättyminen ei tarkoittanut sitä, että kaikista rajoituksista olisi luovuttu. Hallituksen luoman hybridistrategian mukaan noudatettiin edelleen muiden lakien, kuten erityisesti tartuntalain toimivaltuuksia ja muita normaaliolojen lainsäädäntöön kuuluvia valtuuksia. Näiden lisäksi pandemiatilannetta hallittiin edelleen viranomaisten antamalla määräyksillä, ohjeilla ja suosituksilla. (Valtioneuvosto 2020c.)

Kesäkuun 2020 alusta alkaen aluehallintovirastot lievensivät yleisötilaisuuksien kokoontumisrajoituksia sisätiloissa 50 henkeen. Tilaisuuksien järjestelyissä tuli noudattaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeita terveysturvallisista tilaisuuksista. Ohjeet koskivat muun muassa turvavälejä sekä hygieniaa. (Aluehallintovirasto 2020b.)

Syksyllä 2020 koronapandemiatilanne huononi. Kokoontumisrajoituksia kiristettiin jälleen. Etelä-Suomen aluehallintovirasto teki lokakuun 2020 puolessavälisessä päätöksen, jossa pääkaupunkiseudulla 20 hengen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa oli noudatettava Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n ja opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeita turvaväleistä ja hygieniasta. (Aluehallintovirasto 2020c.)

Marraskuussa 2020 Etelä-Suomen aluehallintovirasto teki kaksi päätöstä, joista ensimmäisessä yli 20 hengen yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset kiellettiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella (HUS) joulukuun 2020 puolen välin tietämille asti. Vain viikkoa myöhemmin Etelä-Suomen aluehallintovirasto muutti päätöksen koskemaan yli kymmenen hengen tilaisuuksien kieltämistä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) alueella. Päätöksessä

painotettiin myös välttämään kaikkien tätä pienempienkin tilaisuuksien järjestämisestä. (Aluehallintovirasto 2020d & Aluehallintovirasto 2020a.)

Uusien koronavirusvarianttien myötä koronapandemiatilanne huononi alkuvuodesta entisestään. Etelä-Suomen aluehallintovirasto päätti kiristää helmikuussa 2021 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) alueen kokoontumisrajoituksia. Kaikki yli kuuden hengen yleisötilaisuudet olivat kiellettyjä. Lisäksi suositeltiin välttämään tätä pienempiäkin kokoontumisia. (Aluehallintovirasto 2021e.)

Kesän alussa 2021 koronapandemiatilanne alkoi helpottamaan. Toukokuun loppussa Etelä-Suomen aluehallintovirasto ilmoitti lieventävänsä kokoontumisrajoituksia. Helsingin alueen osalta tämä tarkoitti sitä, että jälleen oli mahdollista järjestää enintään kymmenen hengen tilaisuuksia kaikki terveysturvallisuusrajoitukset huomioiden. (Aluehallintovirasto 2021a.)

Myöhemmin kesäkuussa sisätilojen rajoituksista poistettiin henkilömäärärajoite siltä osin kuin järjestäjät pystyisivät yli kymmenen hengen tilaisuuksissa noudattamaan muun muassa kahden metrin turvavälejä ja muita terveysturvallisuuteen liittyviä ohjeistuksia, kuten kasvomaskeja ja käsihygieniää. (Aluehallintovirasto 2021c.)

Koronapandemiatilanteen parantuessa ja rokotekattavuuden kasvaessa Etelä-Suomen aluehallintovirasto ilmoitti syyskuun 2021 loppupuolella, ettei Uudenmaan kokoontumisrajoituksia enää jatketa lokakuussa. Tiedotteessa painotettiin, että tartuntalain yleiset hygieniavaatimukset edelleen velvoittavat tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäjiä. Järjestäjien on varmistettava osallistujien terveysturvallisuus muun muassa mahdollistamalla käsien puhdistaminen, riittävien etäisyyksien pitäminen sekä yleinen tilojen väljyys siinä määrin kuin se on mahdollista. (Aluehallintovirasto 2021d.)

Etelä-Suomen aluehallintoviraston kokoontumisrajoitusten purkamisen kanssa samanaikaisesti pääministeri Sanna Marin lähetti positiivisen viestin. Hän kertoi Ilta-Sanomien haastattelussa, että yhteiskunta tulee avautumaan. Marin toivoi,

että täyden rokotesarjan saaneet suomalaiset kokisivat, että nyt saa taas mennä ja tehdä asioita normaalimpaan tapaan. (Ilta-Sanomat 2021.)

Syyskuussa 2021 sosiaali- ja terveysministeriö tiedotti, että se valmistelee yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä oikeusministeriön kanssa EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansallista käyttöönottoa eli niin sanottua koronapassia. Eri toimijat voisivat edellyttää koronapassia esimerkiksi yleisötilaisuuksissa vaihtoehtona viranomaisten asettamille rajoituksille. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2021a.)

Eduskunnan perustuslakivaliokunta käsitteli koronapassia lokakuun alussa. Seuraavaksi asia siirtyy käsiteltäväksi sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, josta se siirtyy eduskunnan päätettäväksi. Perustusvaliokunnasta painotetaan, että koronapassi olisi ainoastaan vaihtoehto silloin, jos koronapandemian takia on käytössä tai otetaan käyttöön rajoituksia. Tällä hetkellä rajoituksia ei ole voimassa tilaisuuksien osalta, joten koronapassiakaan ei toistaiseksi tarvita. (De Fresnes & Stenroos 2021.)

4.2 Turvavälit ja kasvomasakit

Jo aivan koronapandemian alussa suositeltiin turvavälejä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n pääjohtaja Markku Tervahauta kehotti maaliskuussa 2020 pitämään vähintään yhden metrin etäisyyttä jokaiseen, jolla oli flunssaoireita. (Tamminen 2020.)

Toukokuun 2020 puoleen väliin mennessä Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL ja opetus- ja kulttuuriministeriö olivat yhdessä valmistelleet ohjeita tilaisuuksia varten. Ohjeissa kehoitettiin muun muassa pitämään 1–2 metrin turvaväli muihin ihmisiin. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020.)

Alkuvuodesta 2021 Suomeen rantautui uusia koronavirusvariantteja, jotka tarttuivat ja levisivät aiempaa nopeammin. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL päätyi suosittelemaan yli kahden metrin turvaväliä muihin ihmisiin ja suositteli

lisäksi vähentämään lähikontakteja entisestään. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021.)

Kesän 2021 aikana kokoontumisrajoituskeskustelu kulmineitui vaadittuun kahden metrin turvaväliin. Keskustelua käytiin vilkkaasti niin hallituksessa, viranomaisissa, mediassa kuin muussakin julkisessa keskustelussa. Turvavälien noudattamisesta oli tullut selvästi monille tilaisuuksien järjestäjille suuria hankaluuksia. Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan apulaispormestari Paavo Arhinmäki piti tiukentuvia rajoituksia yllätyksenä, koska koronaturvallisesti järjestetyistä kulttuuritapahtumista ei ole lähtenyt liikkeelle suuria tartuntaketjuja. Pääministeri Sanna Marin viestitti myös hallituksen haluavan luopua kulttuuritapahtumissa vaadittavasta kahden metrin turvavälivaatimuksesta. (Tuhkanen & Kalin 2021.)

Syyskuun alussa 2021 Etelä-Suomen aluehallintovirasto tiedotti, että kahden metrin turvavälistä luovutaan 4.9.2021 alkaen. Edellytyksenä oli edelleen, että kaikista muista terveysturvallisuuteen liittyvistä toimista huolehditaan, kuten käsihygieniasta ja että tiloissa on väljyyttä. Väljyys oli määritelty siten, että tilassa voi olla enintään 50 prosenttia enimmäishenkilömäärästä. (Aluehallintovirasto 2021b.)

Syyskuun lopussa 2021 Etelä-Suomen aluehallintovirasto ilmoitti, että lokakuun alusta alkaen kaikista kokoontumisrajoituksista luovutaan, eli myöskään 50 prosentin enimmäishenkilömäärärajoitus sisätiloissa ei ollut enää voimassa. (Aluehallintovirasto 2021d.)

Alkusyksystä 2020 julkiseen keskusteluun nousi voimakkaasti kasvomaskien käyttäminen eli niin sanottu "maskipakko". "Maskipakko" on kuitenkin ollut viralliselta muodoltaan suositus eikä niinkään pakko. Helsingin kaupunki otti kasvomaskisuosituksen käyttöön syyskuun lopussa 2020. Suositus koski muun muassa julkisia sisätiloja ja sisätiloissa järjestettäviä yleisötilaisuuksia. (Helsingin kaupunki 2020.)

Kasvomaskisuosituksen poistamisesta on käyty yhteiskunnallista keskustelua loppukesän 2021 aikana. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL päivitti kasvomaskisuositusta aivan syyskuun lopussa. Päätös käyttää kasvomaskia perustuu jatkossa jokaisen omaan tilannekohtaiseen harkintaan, eikä enää koronapandemian eri vaiheisiin. Kasvomaskia suositeltiin edelleen käytettäväksi ruuhkaisissa ja julkisissa sisätiloissa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021.)

Pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmä julkaisi uuden kasvomaskisuosituksensa lokakuun alussa. Koronakoordinaatioryhmä suositteli kasvomaskin käyttämistä julkisissa sisätiloissa aina, jos henkilö ei ole saanut täyttä rokotussuojaa tai jos henkilö ei ole sairastanut koronaa edeltävien kuuden kuukauden aikana. Lisäksi kasvomaskia suositellaan käytettäväksi muun muassa sisätiloissa järjestettävissä yleisötilaisuuksissa. (Helsingin kaupunki 2021.)

4.3 Rajoitukset Finanssivalvonnan tilaisuuksissa

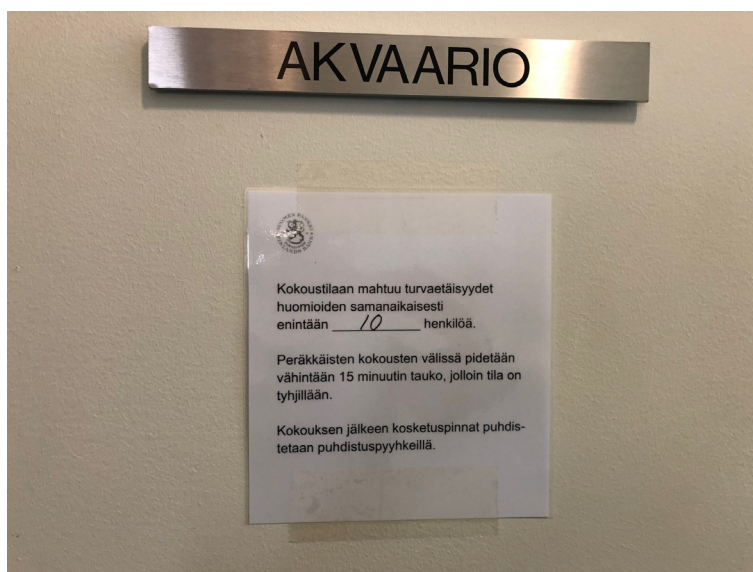
Finanssivalvonta toimii hallinnollisesti Suomen Pankin yhteydessä, joten siellä on koronapandemian aikana noudatettu Suomen Pankin määrittelemiä koronarajoituksia. Suomen Pankin koronarajoitukset ovat pitkälti perustuneet suomalaisten korona-asioista vastuussa olevien viranomaisten ohjeisiin, suosituksiin, määräyksiin ja päätöksiin. Koronarajoituksissa on koko pandemian ajan huomioitu erittäin huolellisesti toiminnan jatkuvuuden edellytykset sekä henkilöstön terveysturvallisuus. Päätöksistä on vastannut Suomen Pankin johtokunta.

Päätökset johtokunnalle on valmistellut erillinen koronapandemian ajaksi muodostettu kriisiorganisaatio. Kriisiorganisaatioon kuuluu jäseniä muun muassa henkilöstöhallinnosta, turvallisuudesta, tietohallinnosta sekä molempien organisaatioiden johdoista ja viestinnöistä. Päätöksistä on kerrottu henkilöstölle sähköpostitse, intranetissä sekä erillisissä virtuaalisissa henkilöstöinfoissa.

Suomen Pankin johtokunta päätti 17.3.2020 muun muassa, että työntekijät, jotka voivat tehdä etätöitä, siirtyvät välittömästi etätöihin 18.3.2020 alkaen sekä kaikki yleisötilaisuudet peruutetaan tai ne järjestetään virtuaalisesti. Nämä

päätökset perustuivat valmiuslain voimaantuloon. (Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin intranet 2020.) Elokuun lopulla päätettiin, että pääsääntöistä etätyötä jatketaan aina lokakuun loppuun 2021 asti (Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin intranet 2021).

Finanssivalvonnan kevään 2020 lehdistötilaisuus järjestettiin 17.3.2020. Samana päivänä tuli voimaan valtakunnalliset poikkeusolot ja ilmoitettiin lisäksi Suomen Pankin koronapandemian aikaisista linjauksista. Tilaisuus järjestettiin, koska kyseessä ei ollut avoin yleisötilaisuus vaan tilaisuus, johon oli lähetetty erillinen kutsu median edustajille. Median edustajilla oli myös mahdollisuus seurata tilaisuutta virtuaalisesti, joten heidän läsnäolonsa tilaisuudessa ei ollut pakollinen. Tilaisuudessa noudatettiin yleistä voimaantullutta kymmenen hengen kokoontumisrajoitusta.

Kuva 1. Ohjeistus koronapandemian aikaisesta enimmäishenkilömäärästä. Kokoustilojen ulkopuolelle oli lisätty ohjeet enimmäishenkilömäärästä sekä muista käytännön ohjeista koronapandemian aikana.

Syksyn 2020 aikana tilaisuuksien enimmäisosallistujamäärää lisättiin enintään 20 henkeen sisältäen oman henkilökunnan, suorita verkkolähetysä tuottavat henkilöt sekä vieraat, jos muita rajoituksia, kuten esimerkiksi kahden metrin turvaväliä, pystyttiin noudattamaan. Tiloista vastaavat olivat kuitenkin katsoneet,

että suurimmissa tiloissa, joissa tilaisuuksia järjestettiin, sai kerrallaan olla enintään 10–16 henkilöä. Nämä henkilömäärärajoitukset olivat edelleen voimassa lokakuu 2021.

Finanssivalvonnassa on järjestetty maaliskuusta 2020 syyskuuhun 2021 yhteensä neljä koronapandemian aikaista lehdistötilaisuutta. Jokaisessa tilaisuudessa on noudatettu tilaan määriteltyä kymmenen henkilön enimmäismäärärajoitusta. Kasvomasseja tilaisuuksissa on käytetty sen jälkeen, kun valtakunnallinen kasvomaskisuositus tuli voimaan.

Kymmenen hengen henkilömäärärajoitus oli mahdollista toteuttaa etenkin lehdistötilaisuuksissamme, koska yleensä toimittajia on ilmoittautunut paikalle alle kymmenen. Jos tilaan olisi tullut enemmän kuin kymmenen henkeä, olisimme vähentäneet oman väkemme määrää siten, että he olisivat siirtyneet seuraamaan tilaisuutta omilta työpisteiltään. Vastaavasti pelkissä virtuaalisesti järjestetyissä tilaisuuksissa kymmenen hengen rajoitusta pystyttiin noudattamaan siten, että varmistettiin, että tilassa ei samanaikaisesti ollut liikaa ihmisiä. Puhujat pysyivät tulemaan tilaan tarvittaessa vain oman puheenvuoronsa ajaksi.

Kuva 2. Finanssivalvonnan kokoustila. Kokoustiloissa on vähennetty tuolien määrää, ja niihin on tuotu käsidesiä sekä pöytien puhdistusliinoja. Tässä tilassa on järjestetty koronapandemian aikana Finanssivalvonnan lehdistötilaisuudet.

5 Yhteiskunnan digimurros

Pekka Neittaanmäki, Martti Lehto ja Matti Savonen pohtivat Yhteiskunnan digimurros -kirjassa, mitä digitalisaatio oikeastaan tarkoittaa ja mikä sen merkitys on suomalaisessa yhteiskunnassa. Yhteiskunnan digimurros kuvaa kokonaisvaltaista muutoksen tilaa. Se käsittää lähes kaikki elämän osa-alueet länsimaisissa kehittyneissä maissa. Digimurros on ollut paljon esillä erityisesti taloudesta ja teollisuudesta puhuttaessa. On kuitenkin tärkeitä havaita, että kyse on yhteiskunnan kannalta paljon laajemmasta asiasta. Käytämme usein termiä digitalisoitunut yhteiskunta. Tämäkään termi ei vielä ota riittävästi huomioon digitalisaation luomia muutoksia. Digimurros ei ole pelkästään uusia teknologioita tai rakenteellisia muutoksia palveluissa ja tuotteissa, se muokkaa myös kulttuuriamme, elintapojamme ja yhteiskunnan rakenteita. Digitalisaatio on yhteiskunnallinen prosessi, jossa teknologisen kehityksen uusia mahdollisuuksia hyödynnetään. (Neittaanmäki, Lehto & Savonen 2021, 11.)

Yhteiskunnan digitalisoituessa olemme ottaneet käyttöön mitä erilaisempia älylaitteita, jotka ohjaavat elämäämme. Älylaitteiden myynti ylittää jo yli 1,6 miljardiin vuodessa, ja niistä on tullut kiinteä osa arkeamme. (Neittaanmäki & ym. 2021, 13). Nämä laitteet mahdollistavat yhä enenevässä määrin työn tekemisen paikasta riippumatta.

Teknologiavaikuttaja Linda Liukas määrittelee digitalisaation seuraavasti Digitalisaatio – Murroksen koko kuva -kirjassa:

Digitalisaatiosta keskusteltaessa puhutaan usein automaatiosta, lisätystä todellisuudesta, 3D-tulostamisesta tai tekoälystä. Itse teknologiaa tärkeämpiä ovat kuitenkin ne tarinat ja keskustelut, joita teknologian ympärille rakennamme. Ihmiskunnan historia on sarja uusien ajattelukehikkojen rakentamista. Koska uuden oppiminen on meille vaikeaa, opetamme aivomme hahmottamaan maailmaa tarinoiden kautta. Uudet ideat perustuvat vanhoihin, venyttävät rajoja ja värittävät uusia polkuja aivoissamme. (Liukas 2019, 9.)

Digitalisaatio on laaja käsite, ja sitä voi tarkastella hyvin monesta eri näkökulmasta. Oma tavoitteeni on tutkia, miten digitalisaation vauhdittuminen on vaikuttanut tapahtumien järjestämiseen ja minkälaiselta pohjalta tähän yllättävään ja isoon digiloikkaan lähdimme.

Tarkastelen digitalisaatiota erityisesti siitä näkökulmasta, miten se on vaikuttanut omaan ja kollegoideni työhön tilaisuuksien järjestämisessä ja minkälainen vaikutus sillä on ollut tilaisuuksiin ja niiden osallistujiin. Tilaisuuksien digitaalinen kehitys oli jo hyvässä vauhdissa ennen koronapandemiaa. Ennen pandemiaa digiaskeleet kuitenkin olivat vaatimattomampia verrattuna koronapandemian tuomiin suuriin digiloikkiin. Monesti digitaalisempia tapoja toimia otettiin käyttöön yksi asia kerrallaan, kuten esimerkiksi ensin tallenteiden julkaiseminen ennen kuin siirryttiin suoriin verkkolähetyksiin.

5.1 Suomi digitalisaation kärkimaita

Suomessa digitaalinen kehitys alkoi jo 1980-luvulla, kun digitaalinen teknologia yleistyi arkielämän toiminnoissa muun muassa kotitietokoneiden muodossa. Matkapuhelinten ja internet-liittymien yleistyminen oli nopeaa 1990-luvulla. Pankki- ja mediasektori olivat ottaneet digitalisaation omakseen ja digitalisoivat tuotteitaan nopeasti. (Neittaanmäki ym. 2021, 15.)

Suomi loisti kärkipaikalla Euroopan komission digitaalitalouden ja -yhteiskunta indeksissä (DESI) vuonna 2020. Aika on näyttänyt, että Suomessa on osaamista hyödyntää digitaalisia palveluja. DESI-indeksin mukaan Suomen vahvuuksia ovat inhimillinen pääoma ja osaavat kansalaiset. (Neittaanmäki ym. 2021, 15.) Nämä vahvuudet mahdollistivat suomalaiselle yhteiskunnalle nopean ja monilta osin kitkattoman siirtymän digitaalisiin toimintatapoihin lyhyellä aikavälillä koronapandemian alkaessa.

Suomen hallitus on asettanut tavoitteekseen, että Suomi tunnetaan digitalisaation edelläkävijänä ja että teknisen kehityksen mahdollisuuksia kehitetään ja otetaan käyttöön kaikkialla valtion hallinnossa. Digitalisaation edistämisen ohjel-

man (Digiohjelma) tavoitteena on edistää julkisen sektorin teknologia- ja digitalisaatio-osaamista sekä vahvistaa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä. (Valtiovarainministeriö n.d.)

Sitran Megatrendit 2020 -katsauksessa todetaan koronapandemian osoittaneen, että Suomessa on pääsääntöisesti hyvät edellytykset ja osaamista ottaa uusia teknologisia ratkaisuita käyttöön silloin, kun tilanne sitä vaatii. Kevään 2020 aikana osaaminen ja kokemukset karttuivat. Tämä mahdollistaa uudenlaisten palveluiden käyttöönottoa jatkossakin. (Sitra 2020, 65.)

Digitalisaatio ei ole kuitenkaan pelkkää voittokulkua, vaikka kansalaistaitojen perusvaatimuksena on jo välttämättömät perustason IT-taidot sekä ymmärrys tietoturvan tärkeydestä. Suomalaisten pärjääminen kansainvälisissä vertailuissa osaavina digitaalisten palveluiden käyttäjinä ei suoraan tarkoita sitä, ettei meillä olisi väestöryhmiä, joilla ei olisi haasteita digitaalisten palveluiden käyttämisessä. (Heiskanen 2021.)

Koska Suomi on yksi digitalisaation kärkimaita, joudumme myös edelläkävijän roolissa pohtimaan ensimmäisten joukossa kysymyksiä muun muassa siitä, miten digitaalisten palveluiden saatavuus ja saavutettavuus voidaan varmistaa sellaisille ryhmille, jotka eivät näitä palveluita pysty käyttämään. Suomen olisikin tärkeätä hyödyntää edelläkävijän roolinsa ja jakaa erilaisia digitalisaation käyttäjänäkökulmia ja osaamistaan kansainvälisillä foorumeilla. Onneksi nämä teemat ovat myös viime aikoina nousseet yhteiskunnalliseen keskusteluun ja on aloitettu pohtimaan, miten digitalisaation etenemisen mukana pystytään pitämään myös heikommassa asemassa olevat. (Heiskanen 2021.)

5.2 Koronapandemia digiloikan vauhdittajana

Sitran Megatrendit 2020 -katsauksessa pohditaan, että tulevaisuudessa on varmasti luvassa yllätyksiä jatkossakin. Minkälaiset näiden yllätysten vaikutukset ovat, riippuu tämänhetkisistä toimistamme. Haikailu vanhaan kannattaa siirtää sivuun ja sen sijaan miettiä tulevaisuuteen loikkaamista ja uudistamista. On tär-

keätä kurkottaa sellaiseen tulevaisuuteen, jota ei ollut näköpiirissä ennen koronapandemiaa tai jota aiemmin saatettiin pitää mahdottomana saavuttaa. Koronapandemia levisi laajasti maailmanlaajuisesti, eikä aikaa ollut liiaksi asioista väittelemiseen ja erilaisten toimien puntaroimiseen. Tilanteessa käytettiin paljon väliaikaisuuden sanastoa, kuten poikkeustilaa. Pandemia-ajan jatkuessa on käynyt selväksi, että kyse ei ole pelkästään poikkeustilasta, vaan kriisi on muuttanut maailmaa pysyvästi. (Sitra 2020, 9.)

Koronapandemian aikana on ollut mahdollista kokeilla ja ottaa käyttöön uusia palveluita ja vuorovaikutuksen tapoja nopeastikin. Näitä voidaan hyödyntää myös poikkeustilan jälkeen. (Sitra 2020, 45.)

Koronapandemia sai ainakin väliaikaisesti toteutumaan paljon puhutun digiloikan etäyhteyksien käytössä. Erilaisten teknisten neuvottelualustojen käyttö lisääntyi merkittävästi kevään 2020 aikana. Uuden teknologian käyttöönotto ja yleistyminen on muuttanut käyttäytymistämme. Etäyhteyksien ympärille on muodostunut erityisiä käyttäytymissääntöjä ja tapoja. Lyhenteet kuten "PV" tai "PVP" ovat tulleet osaksi sanavarastoamme tarkoittaen puheenvuoropyyntöä. (Sitra 2020, 60.)

Todennäköisesti pandemian jälkeen virtuaalitapaamisten muodot monipuolistuvat. Uusia virtuaalitodellisuutta käyttäviä etäkokousalustoja on kehitetty nopeasti. Niissä kiinnitetään huomiota digitaalisen ympäristön kokonaiskokemukseen. Jatkossa on mietittävä, mikä kaikki muu on nyt mahdollista kuin vain fyysisen tapaamisen korvaaminen videokuvalla. Tämä mahdollistaa virtuaalitekniologian ja lisätyn todellisuuden teknologioiden ja näiden palveluiden yleistymisen. (Sitra 2020, 61.)

5.3 Digitalisaation uhkia ja varjopuolia

Digitalisaation varjopuoliin kuuluu muun muassa kyberuhkia ja huijausyrityksiä. Huijausyritysten tunnistaminen vaatii käyttäjiltä osaamista sekä terveen epäile-

vää asennetta esimerkiksi odottamattomia yhteydenottoja kohtaan. Palveluntarjoajien, viranomaisten sekä eri järjestöjen tulisi kaikkien olla näistä hereillä ja lisätä tietoisuutta uhkista ja niiltä suojautumisesta. (Heiskanen 2021.)

Kyberturvallisuuskeskuksen Tietoturvan vuosi 2020 -katsaukseen on koottu viime vuoden suurimpia uhkia. Muun muassa matkaviestintäverkkojen toimivuus oli puhutuimpia aiheita, ja se aiheutti pikavauhtia myös lainsäädäntötyötä EU-tasolla, jotta 5G-verkkojen kyberuhat voitaisiin minimoida. (Traficom 2021, 3.)

Tietoturvatutkija Mikko Hyppönen totesi Ylen Puoli seitsemän ohjelmassa, että olemme jatkossa yhtä riippuvaisia internetverkosta kuin olemme nykyään sähköverkosta. Jos internet-verkko menee epäkuntoon, elämästä tulee hyvin vaikeata. Hän totesi myös, että aina kun esine muuttuu älykkäästi, siitä tulee myös haavoittuvainen. Älylaitteet ovat aina hakeroitavissa, vaikka hakkeroinnissa voikin olla vaikeuskerrointa. Internetverkon mullistus on käynnissä parhaillaan, ja se tapahtuu ensimmäistä kertaa ihmiskunnan aikana. Hyppönen sanookin, että ennen pitkää internetverkko on niin kiinteä osa elämäämme, että emme sitä enää edes erikseen ajattele. (Puoli seitsemän 2021.)

Vuoden 2020 alussa koronapandemia siirsi ihmisiä ennennäkemättömällä joukolla etätöihin. Tämä johti myös siihen, että etätöratkaisusta löydettyjen haavoittuvuuksien hyödyntäminen muun muassa tietomurroissa lisääntyi selvästi. Huijauspuheluiden aalto kulki Suomen läpi, kun kansainväliset kybertrendit iskivät Suomen teleliikenneverkkoihin. Suomalaiset teleoperaattorit raportoivat miljoonista huijauspuheluista yksistään helmikuun 2020 aikana. (Traficom 2021, 3.)

Etätöiden kannalta kriittisiä Microsoftin Teams-sovelluksen varmenteita vanheni helmikuussa 2020. Tilanne saatiin korjattua juuri ennen koronapandemian alkua. (Traficom 2021, 7.) Teams-sovelluksen hyödyntäminen on lisääntynyt koronapandemian aikana myös tilaisuuksien virtuaalisena alustana.

Kyberturvallisuuskeskuksen neuvontapalveluiden kysyntä jatkoi kasvuaan. Koronapandemian aikana tukea on toivottu erityisesti videoneuvotteluratkaisuiden valinnassa ja niiden käyttöönotossa. Lisäksi pilvipalveluihin liittyvät tukipyynnöt lisääntyivät. (Traficom 2021, 21.)

6 Työn tekemisen murros

Uusilla teknologioilla on aina ollut suuri merkitys työn tekemisen muuttumisessa. Viime vuosien ja vuosikymmenien tärkeimpinä läpimurtoina voidaan pitää digitalisaatiota. Tämä on mahdollistanut informaation monipuolisemman käyttämisen. Suurin muutos on nähtävillä datavaltaisilla aloilla, kuten media- ja finanssialalla sekä monissa asiantuntijatehtävissä, joissa työn tekemisessä hyödynnetään verkkoa. Teknologian nopea kehittyminen on mahdollistanut monipaikkaisen työtavan. Fyysinen työpaikka ja kiinteä työaika eivät ole enää välttämättömiä. (Neittaanmäki ym. 2021, 34.)

Pekka Neittaanmäki, Martti Lehto ja Matti Savonen käsittelevät Yhteiskunnan digimurros -kirjassaan keväällä 2020 Azets Insight Oy:n teettämää kyselytutkimusta. Tutkimuksen mukaan suomalaisten suhtautuminen työelämän digitalisointumiseen on positiivista, ja he uskovat sen tuovan uudenlaisia mahdollisuuksia työelämään. Kuusi kymmenestä työelämässä olevasta kertoi digitalisaation vaikuttaneen oman työpaikkansa toimintaan, ja kaksi kolmesta uskoo sen muuttavan työn tekemistä myös tulevaisuudessa. Kyselyyn vastanneet uskoivat myös vahvasti (74 %) digitalisaation tuovan uusia mahdollisuuksia ja lähes 60 % näki, että digitalisaatio edesauttaa uusia innovaatioita omalla alalla. Vastaajista reilusti yli puolet kertoi, että digitalisaatio on jo vaikuttanut oman työpaikan toimintaan sekä omiin työtehtäviin. (Neittaanmäki ym. 2021, 34.)

6.1 Etätyön lisääntyminen – läsnätyöstä kohti työn monipaikkaisuutta

Digitalisaatio on selvästi lisännyt etätyömahdollisuuksia. Etätyöllä tarkoitetaan työtä, jota voi tehdä joustavasti, joka on vapaaehtoista ja jota voidaan tehdä

varsinaisen työpaikan ulkopuolella. Etätyö on ajasta ja paikasta riippumaton työjärjestely, joka on kokonaan etätyötä tai vain osittain. (Neittaanmäki ym. 2021, 34.)

Koronapandemia on osoittanut, että valtaosan toimistotyöstä voi tehdä kotona tai vaikkapa vapaa-ajan asunnolla. Organisaatiot ovat tähän heränneet, ja ne rakentavat muun muassa ryhmätyötiloja, joissa suurimmalle osalle työntekijöistä ei ole nimettyä paikkaa. Työskentelytilat, jotka mahdollistavat yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen, tulevat lisääntymään. Organisaatioiden laajentumis- ja kansainvälistymissuunnitelmat tukevat myös sitä, että erityisesti tietotyöläiset tulevat jatkossa työskentelemään yhä enenevässä määrin monipaikkaisesti. (Neittaanmäki ym. 2021, 35.)

Etätyöhön tarvittavat tekniikat ja laitteet ovat olleet olemassa jo hyvän tovin. Tämä mahdollisti muun muassa etätyöhön siirtymisen isossa mittakaavassa koronapandemian alettua keväällä 2020. Tämä ei olisi ollut mahdollista ilman toimivia verkkoyhteyksiä sekä työntekijöitä, jotka osasivat hyödyntää tarvittavaa tekniikkaa. Työn tekeminen paikasta riippumatta tuli yhtäkkiä mahdolliseksi, kun oli pakko. (Seppänen 2020.)

Etätyötä voidaan tarkastella myös ajatuksena työn tekemisestä jostain keskuspaikasta, josta ollaan etänä. Ei ole kuitenkaan välttämätöntä olettaa, että olisi jokin keskuspaikka, vaan työtä on mahdollista tehdä nykyään ilman tällaista olemusta. Todellisuudessa työpaikka sijaitsee siellä, missä sen tekijä kulloinkin on, eikä se välttämättä edellytä samanaikaista fyysistä tai virtuaalista läsnäoloa. (Seppänen 2020.)

Monipaikkaisen työn kehittäminen on noussut ajankohtaiseksi koronapandemian myötä. Pandemian aikainen valtakunnallinen etätyösuositus päättyi lokaan 2021 puolivälissä. Tämän jälkeen etätyö on jälleen vapaaehtoista. Ennen etätyön loppumista on ratkaistava, miten tulevaan muutokseen valmistaudutaan mahdollisimman hyvin ja miten koronapandemian jälkeisessä tilanteessa toimitaan. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2021c; valtiovarainministeriö 2021.)

Etätyön ja monipaikkaisuuden käsitteet saattavat helposti hämärtyä. Monipaikkaisuudella tarkoitetaan sitä, että työtä on mahdollista tehdä verkon kautta useammasta paikasta. Monipaikkaisuudessa työntaja osoittaa työntekijälle erilaisia työpisteitä tai yhteisiä tiloja työskentelyyn. Monipaikkaisuuden yksi muoto on etätyö, jossa työtä voi tehdä esimerkiksi kotona, joka ei ole työntajan osoittama työpaikka. Hybridityössä puolestaan sekoittuvat työpaikalla ja virtuaalisesti tehtävä työ. Jatkossa joudumme tilanteisiin, joissa päätämme, tulemmeko työpaikalle tekemään jonkin työtehtävän, vaikka se olisi mahdollista hoitaa myös virtuaalisesti. Ihmisten kohtaamisen merkitys korostuu jatkossa. On hyvä muistaa, että kaikkea työtä ei ole mahdollista tehdä virtuaalisesti, vaan osa tehtävistä on paikkasidonnaisia. Monipaikkaisuuden ja etätyön ehdottomia etuja ovat työn ja vapaa-ajan tasapainon paraneminen. (Valtiovarainministeriö 2021.)

6.2 Etätyön haasteet

Etätyö on haastanut ja haastaa jatkossakin johtamista. Työn tavoitteiden selkeyttäminen, tehtävien hallinnan tukeminen ja koordinointi sekä sosiaalisen eristäytymisen ehkäisemisen on havaittu estävän etätyöhön liittyvien vaikeuksien toteutumista. Kuten läsnätyössä niin myös etätyössä hyvin organisoitu ja koordinoitu työ sekä aktiivinen yhteydenpito ovat onnistumisen avaimia. (Valtiovarainministeriö 2021.)

Todennäköisesti vasta koronapandemia-ajan jälkeen pystymme kunnolla arvioimaan ja kehittämään monipaikkaisuutta ja saamaan siitä kaiken hyödyn irti. Toimintaympäristön jatkuva digitalisoituminen sekä sen mahdollisuudet ja haasteet mahdollistavat uuden oppimisen. Monipaikkaisuuden onnistumisessa on ehdottoman tärkeitä panostaa ongelmakohtien korjaamiseen ja hyvien käytäntöjen vahvistamiseen. (Valtiovarainministeriö 2021.)

7 Organisaation vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat (SWOT)

Käytän opinnäytetyössäni yhtenä digitalisaation arviointimenetelmänä SWOT-analyysiä. Kirjainyhdistelmä SWOT tulee englannin kielen sanoista strengths, weaknesses, opportunities ja threats. Suomeksi tämä tarkoittaa organisaation vahvuuksien, heikkouksien, mahdollisuuksien ja uhkien arviointia. SWOT-analyysia voidaan käyttää organisaation koko toiminnan tai jonkun sen osa-alueen arvioimiseen. Tärkeintä on rajata asia, mitä kulloinkin arvioidaan, jotta tulokset säilyvät vertailukelpoisina. (Lindroos & Lohivesi 2004, 217.)

Harvard Business Schoolin professori Kenneth R. Andrews tunnetaan SWOT-analyysin edelläkävijänä. 1970-luvun alussa hän oli yksi ensimmäisistä strategiateoreetikoista, joka muotoili muodollisesti käsitteen strategisesta sopivuudesta organisaation resurssien ja kykyjen välillä ulkoiseen ympäristöön. Hänestä SWOT-analyysi oli hyvä lähestymistapa organisaatioille niiden markkina-alueen määrittelyyn. Tämän menetelmän avulla organisaatiot pystyivät määrittämään mahdollisuutensa sekä varautumaan uhkia vastaan. (Fleisher & Bensoussan 2015, 105.)

On yleistä, että SWOT-analyysin tuloksena huomataan, että samat asiat saattavat olla sekä vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia sekä uhkia. Tämä on mahdollista, koska asioiden arviointi on aina subjektiivista. Yksi saattaa nähdä jossain asiassa mahdollisuuksia, kun toinen puolestaan näkee saman asian uhkana. Asian voi ratkaista esimerkiksi siten, että tekee kaksi rinnakkaista SWOT-tilukkoa. Ensimmäiseen tilukkoon kootaan vain nykyhetkeä koskevia asioita ja toiseen tulevaisuuteen liittyviä asioita. Näitä kahta tilukkoa vertailemalla saadaan selkeämpi kuva siitä, mikä on kulloisenkin toiminnan kannalta keskeistä. (Lindroos & ym. 2004, 217.)

SWOT-tilukkoa analysoimalla voidaan tehdä päätelmiä, miten vahvuuksia on mahdollista käyttää hyväksi ja miten heikkoudet muutetaan vahvuuksiksi sekä

miten tulevaisuuden mahdollisuudet ovat hyödynnettävissä ja miten uhat vältettävissä. Lopputuloksena on toimintasuunnitelma siitä, miten minkäkin asian kanssa edetään. (Lindroos & ym. 2004, 218.)

SWOT-taulukkoa täyttäessä on hyvä pohtia kutakin osatekijää erikseen. Miten voisimme korostaa vahvuuksiamme tai kompensoida heikkouksiamme? Miten saamme parhaan mahdollisen hyödyn irti mahdollisuuksistamme? Miten voimme suojautua uhilta? (Krogerus & Tschäppeler 2012, 12.)

Taulukko 1. SWOT-taulukko (Lindroos & ym. 2004, 218.)

Sisäiset vahvuudet (Strengths)	Sisäiset heikkoudet (Weaknesses)
Ulkoiset mahdollisuudet (Opportunities)	Ulkoiset uhat (Threats)

Craig S. Fleisher ja Babette E. Bensoussan ovat kirjassaan *Business and Competitive Analysis, Second Edition* määritelleet lisäksi niin sanotun paremman SWOT-analyysin (A Better Swot Analysis), jossa perinteistä SWOT-analyysyä syvennetään entisestään. (Fleisher & Bensoussan 2015, 105–122.)

Tässä työssä olen rajannut SWOT-analyysin käytön perinteiseen malliin, koska se on riittävä analysointimenetelmä tukemaan loppupäätelmiäni tilaisuuksien digitalisoitumisesta.

8 Tallenteiden saavutettavuus

Ennen korona-aikaa suurin osa saavutettavuusvaatimuksista oli voimassa. Vaatimukset koskevat erityisesti viranomaisten verkkoviestintää. Saavutettavuudella tarkoitetaan sitä, että monet eri lähtökohdista tulevat ihmiset voivat käyttää

verkkopalveluja mahdollisimman helposti. Saavutettavuudella huomioidaan ihmisten erilaisuus ja moninaisuus. Saavutettavuusvaatimukset perustuvat lakiin digitaalisten palvelujen tarjoamisesta, ja sitä valvoo aluehallintovirasto. (Aluehallintovirasto n.d.a.; Aluehallintovirasto n.d.b.)

Videoiden, jotka tallennetaan viranomaisten verkkopalveluihin, on oltava saavutettavia 23.9.2020 alkaen. Vaatimus koskee videoita, jotka on julkaistu määräajan jälkeen. Suorien videolähetyksien ei tarvitse olla saavutettavia. Kuitenkin suorien videolähetyksien tallenteet ja kaikki muut videot, jotka julkaistaan verkkopalvelussa, tulisi tehdä saavutettaviksi 14 vuorokauden kuluessa julkaisemisesta. (Saavutettavasti.fi n.d.)

Saavutettavuus tarkoittaa käytännössä useimmiten sitä, että videot tekstitetään. Tekstitys on tärkeä sellaisille henkilöille, joilla on esimerkiksi kuulovamma. Tekstityksistä on kuitenkin hyötyä kaikille. Videoita ei välttämättä kuule taustametelin takia tai videon äänenlaatu saattaa olla niin heikko, että tekstitys on tarpeellinen. Tekstitys tarkoittaa lähinnä sitä, että suomenkielisessä videossa on suomenkielinen tekstitys sisällöstä, jonka katsoja kuulee. (Saavutettavasti.fi n.d.)

Tekstityksen voi jättää pois ainoastaan silloin, kun video on tekstin mediavastine ja se on sellaiseksi merkitty. Videota ei tarvitse tekstittää silloin, kun verkkopalveluun on lisätty kaikki videon sisältämä tieto tekstinä ja video on tarjolla tekstin tueksi. (Saavutettavasti.fi n.d.)

9 Teemahaastattelut

Kerään tietoa tutkimukseeni käyttämällä teemahaastatteluja. Haastattelut ovat yksi suosituimpia tiedonkeruumuotoja. Erityisesti on lisääntynyt vapaamuotoisten tai vähän strukturoitujen haastattelumenetelmien käyttö. Haastattelu on joustava tapa kerätä tietoa, ja se sopii hyvin erilaisiin tutkimustarkoituksiin. (Hirsjärvi & Hurme 2006, 34.)

Opinnäytetyössäni käytän haastatteluita pääasiallisena tiedonkeruumenetelmänäni. Haastattelutavassa olen yhdistänyt sekä teemahaastattelun että asiantuntijahaastattelun eri tapoja. Tämä oli selvästi toimivin tapa haastatteluille, koska kaikki haastateltavat työskentelevät asiantuntijatehtävissä ja heidän toimenkuvaansa kuuluu tilaisuuksien järjestäminen ja niiden kehittäminen.

Haastatteluja voidaan luokitella strukturoituihin, puolistrukturoituihin ja strukturoimattomiin haastatteluihin. Käytäntö on osoittanut, että mikään haastattelu ei voi olla täysin strukturoimaton. On vähintäänkin selvää, että tutkijan on tiedettävä, mistä aiheista hän on kiinnostunut. Tästä syystä monesti laadullisten tutkimusten haastattelut lähentelevät vähintään puolistrukturoitua haastattelumetodia. (Hyvärinen 2017, 21.)

Yleensä puolistrukturoituja haastatteluja kutsutaan teemahaastatteluiksi, ja tämä haastattelutapa on yleistynyt haastattelumenetelmänä aina 1980-luvulta alkaen (Hirsjärvi & Hurme. 2006, 9).

Haastattelukysymysten valmistelu on olennainen osa haastattelua. Peruskysymykset on hyvä miettiä valmiiksi ennakkoon ja kirjoittaa ne muistiin. On tärkeätä huomioida kysymysten määrä ja tarvittaessa karsia niitä. Ensimmäisessä suunnitelmassa on usein liian paljon kysymyksiä. (Hyvärinen 2017, 29.)

Laadullisessa tutkimuksessa tekijän on pohdittava, mikä on riittävä määrä haastatteluja. Tähän kysymykseen ei ole yhtä oikeaa vastausta. On myös olennaista miettiä tutkimuksen laajuutta. Haastatteluiden määrä, joka saattaa olla riittävä pro gradu -tutkielmaa varten, ei välttämättä ole riittävä esimerkiksi väitöskirjatutkimusta varten. Haastatteluiden määrään voivat vaikuttaa lisäksi hyvin käytännölliset asiat, kuten aika ja raha. Tutkijan on tehtävä itselleen selväksi, mitä aikoo tutkia. Tavoitteen ollessa kirkas, voi perustellusti kysyä, tulisiko haastatteluiden määrää lisätä. Olisiko lisähaastatteluista hyötyä tutkimukselle, vai saattaisivatko ne kenties heikentää sitä? (Hyvärinen 2017, 34–36.)

Matti Hyvärinen tiivistää artikkelissaan Haastattelun maailma tutkimushaastattelun tärkeimmät kohdat seuraavasti:

- Tutkimushaastattelulla on oma rakenne, omat alalajit sekä ehtonsa ja eettiset ohjeet.
- Laadullinen haastattelu ei ole pelkästään valmiiden kysymysten esittämistä.
- Haastattelutilanne perustuu vuorovaikutukseen, joten se on altis yllätyksille. Tiukkoja sääntöjä noudattamalla eivät onnistuneet tutkimushaastattelut luonnistu.
- Haastattelemista on hyvä harjoitella.
- Hyviä haastattelijan ominaisuuksia on kuunteleminen ja hiljaa oleminen. Hyvä haastattelija välttää arvostelua ja kannustaa haastateltavaa jatkamaan.
- Teemahaastattelu on yksi kysymysvetoinen haastattelun laji eikä yleisnimi haastattelulle. (Hyvärinen 2017, 42.)

9.1 Asiantuntijahaastattelu

Asiantuntijat ovat haastatteluiden kohteena oma erityinen ryhmänsä, ja haastatteluissa on omia erityispiirteitä. Kuitenkaan asiantuntijoiden haastattelemisen ei ole oma itsenäinen haastattelumenetelmänsä. Tutkijan on hyvä pohtia, mikä haastattelutapa sopisi parhaiten asiantuntijan kohtaamiseen. (Alastalo, Åkerman & Vaitinen 2017, 214.)

Asiantuntijuudesta on esitetty laajojakin määritelmiä. Jos jokainen on oman elämänsä asiantuntija, tällöin kaikkia haastateltavia voitaisiin pitää asiantuntijoina, ja käsitteenä asiantuntija kokisi inflaation. Asiantuntijuus voidaan nähdä esimerkiksi tiede-, ammatti- tai instituutioperusteisena. Asiantuntijuus määrittyy toiminnassa ja vuorovaikutuksessa esimerkiksi tehtävien tai aseman kautta. Asiantuntimuksen voi nähdä jonain, mitä ihmiset tekevät kuin yksikön pysyvänä ominaisuutena. Tutkimuksesta riippuen asiantuntijoita voi löytyä erilaisista käytännön kokemusta kartuttaneista ryhmistä, kuten esimerkiksi yrittäjät ja työntekijät. (Alastalo ym. 2017, 215–216.)

Asiantuntijuus on ilmiönä monimuotoinen. Tutkija joutuu haastatteluita tehdessään miettimään, miten määritellä omassa tutkimuksessaan olennainen asiantuntijuus ja mitkä tai ketkä ovat tutkimuksen kannalta tärkeimmät asiantuntijatahot. Hyvänä sääntönä tähän voi pitää sitä, että asiantuntijoita ovat ne, joilla on sellaista tietoa tutkittavasta asiasta, jota ei ole muilla tai jota on vain hyvin harvoilla. (Alastalo ym. 2017, 216.)

Asiantuntijahaastatteluissa on mahdollista soveltaa erilaisia haastattelumetodeja. Usein asiantuntijahaastattelu on teemahaastattelu. (Alastalo ym. 2017, 220–221.)

Olen haastatellut opinnäytetyöni varten kolmea kollegaani, jotka ovat järjestäneet tilaisuuksia ennen koronapandemiaa ja sen aikana. Haastateltavat esiintyvät tutkimuksessani nimettöminä. Mielestäni analyysistäni välittyy riittävästi heidän asiantuntemuksensa tilaisuuksien järjestämisestä ilman nimiäkin.

9.2 Henkilötietojen käsitteleminen

Haastatteluja tehdessään ja niitä analysoidessaan tutkija törmää väistämättä henkilötietoihin. Juha Ranta ja Arja Kuula-Luumi viittaavat artikkelissaan Haastattelun keruun ja käsittelyn ABC henkilötietolakiin (1999/523), joka on kumottu uudella tietosuojalailla (2018/1050). Haastattelujen osalta kuitenkin samat periaatteet pätevät edelleen pääpiirteittäin. (Ranta & Kuula-Luumi 2017, 415.)

Tutkijan on kerrottava haastateltaville

- yhteystietonsa
- tutkimuksensa aihe sekä tavoite
- miten haastattelu toteutetaan
- osallistumisen vapaaehtoisuus
- haastattelumateriaalin käsittelyn luottamuksellisuus
- miten haastattelumateriaalia käytetään tutkimusjulkaisussa
- haastattelumateriaalin arkistointi ja poistaminen. (Ranta & Kuula-Luumi 2017, 415.)

Antti Pönnin Metropolian opiskelijoille koostamassa Henkilötiedot opinnäyteteessä – Miten huomioida EU:n tietosuojasäännökset (GDPR) -esityksessä on kuvattu tiiviisti, mitä opinnäytetyön tekijän on käsiteltävä henkilötietoja, mitä henkilötiedot ovat ja mitkä ovat rekisterinpitäjän velvollisuudet. (Pönni 2020.)

Henkilötietoja on kaikki sellainen tieto, joka on mahdollista yhdistää yksittäiseen ihmiseen ja jonka avulla tämä henkilö on tunnistettavissa. Opinnäytetöissä tyypillisimpiä henkilötietoja ovat haastattelut sekä kyselyt. (Pönni 2020.)

Henkilötietojen käsittelemisessä on tärkeitä huolellisuus sekä tietojen säilyttämisen pituus sekä säilytyspaikan tietoturvallisuus. Lisäksi on tärkeitä pyytää henkilötietojen keräämiseen lupa haastateltavilta tai kyselyyn vastaajilta. Heille on myös kerrottava, miten ja missä tietoja käsitellään ja kuinka kauan niitä säilytetään. (Pönni 2020.)

10 Finanssivalvonnan tilaisuuksia syksystä 2019 syksyyn 2021

Tarkastelen eräitä Finanssivalvonnan järjestämiä tilaisuuksia syksystä 2019 syksyyn 2021. Tähän ajanjaksoon sijoittuvat aika ennen koronapandemiaa, koronapandemia sekä aika, kun olemme siirtymässä pandemian vaikeimmista ajoista kohti ”uutta normaalia”. Valitsemisiani esimerkkitalaisuuksissa on mukana neljä keväisin ja syksyisin järjestämäämme lehdistötilaisuutta, vuosittainen seminaarimme sekä valvontaosastomme järjestämiä tilaisuuksia valvottaville ja sidosryhmille. Nämä tilaisuudet kuvaavat hyvin tilaisuuksien järjestämisessä tapahtuneita muutoksia ennen koronapandemia ja koronapandemian aikana. Osa tilaisuuksista on pandemian aikana muuttunut läsnätilaisuuksista täysin virtuaaliseksi ja osassa tilaisuuksissa on otettu käyttöön enemmän digitaalisia toiminnallisuuksia.

Syksyyn 2019 mennessä olimme tuoneet pikkuhiljaa tilaisuuksiin digitaalisia elementtejä. Pääpaino niissä oli edelleen siinä, että osallistujat tulivat paikan

päälle. Yleensä tarjosimme lisäksi mahdollisuutta seurata suoraa verkkolähetyksiä. Näihin lähetyksiin emme kuitenkaan panostaneet samalla tavalla kuin paikan päällä tapahtuvaan tilaisuuteen.

Koronapandemian alettua toden teolla maaliskuussa 2020 ja hallituksen julistaessa poikkeusolot oli meidän tarkasteltava omia tapojamme järjestää tilaisuuksia. Käytännössä siirryimme lähes virtuaaliseen tapaan toimia yhdessä yössä, koska kevään lehdistötilaisuutemme osui juuri poikkeusolojen alkamisen ajankohtaan.

Sittemmin tilaisuus kerrallaan olemme lisänneet digitaalisia elementtejä, kuten kysymysten esittämisen chat-toiminnon kautta. Osaan tilaisuuksista on ollut edelleen mahdollista tulla rajoitetusti paikan päälle, ja osan tilaisuuksista olemme järjestäneet täysin virtuaalisesti. Nyt syksyllä 2021 olemme menossa kohti aikaa, jolloin tilaisuuksiin on jälleen mahdollista kutsua runsaammin osallistujia paikan päälle. Avainasemassa tilaisuuksien järjestämisessä on jatkossa yhdistää virtuaalisten tilaisuuksien hyvät puolet paikan päällä järjestettäviin tilaisuuksiin.

On enää mahdotonta kuvitella, että järjestäisimme suuria tai tärkeitä tilaisuuksia enää vain paikan päälle kutsutuille. Tilaisuuksien digitalisoituminen ja tarve digitalisoitumiselle on selvästi lisääntynyt ajasta ennen koronapandemiaa, kun olemme menossa kohti pandemian loppua.

Tilaisuuksien järjestäminen on ollut aina osa työtäni tavalla tai toisella. Olen päässyt seuraamaan, kehittämään ja toteuttamaan erilaisia tapoja järjestää tilaisuuksia. Etenkin tilaisuuksien digitaalisten osuuksien lisääminen on ollut mielenkiintoinen tehtävä, vaikkakin välillä myös hidasliikkeinen. Pientä muutostarintaa on havaittavissa, mitä tuli uusiin digitaalisempiin toimintatapoihin ennen koronapandemiaa. Aluksi julkaisimme muun muassa vain tallenteen tilaisuuksistamme verkkosivuillamme. Myöhemmin tilaisuudet oli mahdollista lähettää suorana verkkolähetyksenä. Ajan myötä tulivat mukaan niin sosiaalisen median

päivitykset kuin myös mahdollisuus esittää kysymyksiä ja kommentteja virtuaalisesti. Osa tilaisuuksista säilyi puhtaasti läsnätilaisuuksina aina koronapandemian alkamiseen saakka.

Viimeisimpien vuosien aikana järjestelyvastuullani on ollut useimmiten lehdistötilaisuuksiemme verkkolähetyksen käytännön järjestelyiden koordinointi yhdessä yhteistyökumppanimme kanssa. Lisäksi olen vastannut monesti sosiaalisen median suunnitelmista ja niiden toteuttamisesta. Finanssivalvonnan vuotuisissa seminaareissa olen viime vuosina ollut vastuussa muun muassa sosiaalisen median suunnitelmasta sekä seurannut tiiviisti muita käytännön järjestelyitä ja ollut mukana, missä apua on kulloinkin tarvittu. Valvontaosastojen tilaisuuksissa olen auttanut suoriin verkkolähetyksiin liittyvissä kysymyksissä, kutsutekstien sisältöjen muokkaamisessa sekä niiden lähettämässä sähköisien jake-luidemme kautta. Tarvittaessa olen ollut mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa sisältöä sosiaalisen median kanaviimme.

10.1 Tilaisuudet ennen koronapandemiaa

Syksyllä 2019 elettiin edelleen niin sanottua normaalia aikaa, jota todennäköisesti tulemme jatkossa kutsumaan ”vanhaksi normaaliksi”. Tällöin oli vielä tarkoituksenmukaista mitata tilaisuuksien onnistumista muun muassa paikan päälle tulleiden osallistujien määrällä. Suorana lähetettävä verkkolähetykset YouTube-kanavamme kautta ja sen tallenteena katsominen jälkikäteen olivat jo kiinteä osa tilaisuuksien suunnittelua ja toteutusta. Pääpaino oli kuitenkin paikan päälle kutsuttavissa osallistujissa ja miten järjestelyt saadaan hoitumaan sujuvasti tästä näkökulmasta.

10.1.1 Lehdistötilaisuus

Viimeisimmäksi perinteisesti järjestetyksi lehdistötilaisuudeksemme jäi syksyn 2019 tilaisuus. Järjestämme lehdistötilaisuudet pääsääntöisesti keväisin ja syksyisin. Näinä ajankohtina kerromme Finanssivalvonnan valvottavien taloudellisesta tilasta ja riskeistä. Tämän lisäksi nostamme lehdistötilaisuuden aiheisiin muita ajankohtaisia aiheita kuten esimerkiksi ajankohtaisia sääntelyaiheita tai

rahanpesun estämistä. Tilaisuuksien puheenvuoroista ovat vastanneet johtaja ja apulaisjohtaja, joiden apuna toimittajien kysymyksiin on ollut vastaamassa joukko asiantuntijoita.

Lähetimme tilaisuuteen kutsun median edustajille ja toiveemme oli, että he tulisivat mahdollisuuksien mukaan paikan päälle. Näin mahdolliset jatkohaastattelut tilaisuuden päätteeksi hoituisivat samalla kerralla.

Lisäksi mahdollistimme tilaisuuden seuraamisen suorana kenelle tahansa YouTube-kanavamme kautta. Tätä mahdollisuutta mainostimme sosiaalisen median kanavissamme Twitterissä sekä LinkedInissä sekä verkkosivuillamme. Tilaisuudesta jäi tallenne YouTube-kanavallemme, josta se oli katsottavissa myös myöhemmin.

10.1.2 Vuotuinen seminaari

Ennen koronapandemian alkamista olimme järjestäneet kahdeksan vuoden ajan vuosittaisen seminaarin valvottavillemme ja sidosryhmillemme. Tilaisuuden kieli on vaihdellut englannista suomeen aina sen mukaan, mikä on ollut tilaisuuden aihe ja onko puhujat olleet pääsääntöisesti ulkomaalaisia vai suomalaisia. Joinakin vuosina tilaisuus on pidetty osittain suomeksi ja osittain englanniksi.

Vuoden 2019 seminaari järjestettiin marraskuussa Pörssitalossa, ja sen aiheena oli digitalisaation, tekoälyn ja datan käytön vaikutuksista finanssialan palveluihin. Tilaisuuden kielenä oli suomi, ja siihen osallistui paikan päällä noin 200 henkeä.

Tilaisuus järjestettiin läsnätilaisuutena, jota oli mahdollista seurata suorana verkkolähetyksenä YouTube-kanavamme kautta. Järjestelyissä keskityttiin läsnätilaisuuden onnistumiseen, niin tilajärjestelyiden, tarjoiluiden kuin aikataulutuksenkin puolesta. Tilaisuus päättyi verkostoitumisen mahdollistavaan lounaaseen.

Osallistujilla oli mahdollisuus esittää tilaisuuden puheenvuorojen ja paneelin jälkeen kysymyksiä. Tilaisuuden järjestäjät veivät aina kullekin kysyjälle mikrofonin, jotta kysymykset kuuluivat isossa seminaarisalissa sekä myös suorassa verkkolähetyksessä.

Monen sadan hengen seminaarin järjestäminen vaatii erityisesti henkilökuntaa paikalle tilaisuuspäivänä. Henkilöitä tarvitaan muun muassa vastaanottamaan ilmoittautumisia, ohjaamaan kahvitarjoilun äärelle sekä seminaarisaliin. Lisäksi heitä tarvitaan päivystämään mahdollisia myöhässä tulijoita, viemään mikrofoneja kysymysten esittäjille sekä yleisesti hallitsemaan taustalla, että tekniikka toimii ja tilaisuus pysyy aikataulussa. Tilaisuuden suorasta verkkolähetyksestä vastasi ammattimainen kuvauspalvelu.

Tilaisuuden aikana julkaistaan lisäksi tiedotteita, blogeja sekä tehdään postauksia sosiaaliseen mediaan. Näitä julkaisuita tekevät monesti samanaikaisesti samat henkilöt, jotka vastaavat, että tilaisuuden käytännön järjestelyt sujuvat mallikkaasti. Seminaarijärjestelyissä on usein noussut tärkeäksi enakkoon tehtävä tarkka aikataulutus ja tehtävänjako, jotta kaikki asiat saadaan tehtyä sovitusti.

10.1.3 Listayhtiötilaisuudet

Finanssivalvonnan IFRS-valvonta järjestää vuosittain listayhtiötilaisuuden, johon osallistuu listayhtiöiden ja yhtiöiden edustajia sekä sidosryhmiä. IFRS-valvonnan tehtävänä on valvoa listayhtiöiden tilinpäätöksiä koskevien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS-standardit) noudattamista. (Finanssivalvonta n.d.a.)

Listayhtiö on arvopaperin liikkeeseenlaskija, jonka arvopaperi on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä (Punsar, Ville 2020).

Poikkeuksellisesti vuoden 2019 syksyllä listayhtiötilaisuutta ei järjestetty, koska samat henkilöt, jotka ovat vastuussa listayhtiötilaisuuksien järjestelystä, olivat

mukana muissa samaan syksyyn ajoittuneissa tilaisuusjärjestelyissä. Nämä tilaisuudet olivat kohdennettu hyvin paljon samalle kohderyhmälle kuin listayhtiötilaisuudet.

Vuoden 2019 aikana tilaisuuksien järjestelyt noudattelivat vielä perinteistä kaavaa, ja voin varmuudella todeta, että tilaisuuden järjestelyt olisivat noudattaneet aikaisempien vuosien tapoja, jos se olisi järjestetty.

Tilaisuus on alun perin järjestetty kahtena päivänä vuodessa. Sen suosion kasvassa samansisältöisiä tilaisuuspäiviä kasvatettiin kolmeen. Aamupäivän mittainen tilaisuus oli täysin läsnätilaisuus, josta vain esitysmateriaali julkaistiin verkossa.

Tilaisuuden järjestäjillä oli tarkat kutsulistat ja kiintiörajoitukset osallistujille yhtiöittäin. Suuren suosion saaneessa tilaisuudessa haasteena olivat tilarajoitukset. Tilaan, jossa se järjestettiin, mahtui osallistujia paikalle kerrallaan noin 90.

Vielä vuoden 2018 tilaisuuksissa läsnätilaisuudessa arvostettiin mahdollisuutta verkostoitua ja käydä vapaamuotoisempia keskusteluita tauoilla.

10.2 Koronapandemian aikana

Koronapandemia alkoi keväällä 2020, ja Suomessa hallitus julisti yhdessä tasavallan presidentin kanssa poikkeusolot 16.3.2020 (Valtioneuvosto 2020a). Vies-tinnässä järjestimme kevästä 2020 syksyyn 2021 neljä aina puolivuositain järjestettävää lehdistötilaisuuttamme. Valvontaosastollamme muutettiin aiemmin täysin läsnätilaisuutena järjestetty listayhtiötilaisuus puolestaan täysin virtuaaliseksi.

Finanssivalvonnan vuosittainen seminaari päätettiin jättää vuoden 2020 osalta väliin, koska muuttuvien koronarajoitusten vuoksi sen järjestäminen olisi ollut hyvin epävarmaa. Tilaisuutta ei haluttu myöskään tässä vaiheessa muuttaa täysin virtuaaliseksi. Koronapandemia oli myös aiheuttanut lisää työtä ja tehtäviä.

10.2.1 Lehdistötilaisuudet

Vuoden 2020 kevään lehdistötilaisuutemme ajankohta oli 17.3.2020. Maanantaina 16.3. tilaisuuden järjestelyt olivat jo pitkällä, kunnes jouduimme kesken päivän pohtimaan luettuamme hallituksen viestin poikkeusoloista, voimmeko tilaisuutta ylipäättään järjestää. Tilaisuus päätettiin pitää, koska sen yhtenä aiheena oli myös koronaviruksen vaikutukset finanssisektorille.

Vaikka hallituksen määrittelemien julkisten tilaisuuksien näkökulmasta lehdistötilaisuus ei ollut julkinen tilaisuus, rajoitimme tilaisuuden henkilömäärän 10 henkeen. Lisäksi tilaisuudessa oli vain yksi puhuja aiemman kahden sijasta.

Muutoksia tuli viime hetkellä myös osallistujiin. Monet toimitukset olivat päättäneet, että heidän toimittajansa eivät voi poikkeusolojen takia osallistua lehdistötilaisuuksiin kuin vain verkon välityksellä. Suora verkkolähetyksemme mahdollisti osallistumisen kaikille halukkaille, mutta siinä ei vielä tässä kohtaa ollut mahdollisuutta minkäänlaiseen vuorovaikutukseen. Tilaisuudessa oli läsnä muutama toimittaja sekä omaa henkilökuntaamme ja suoran verkkolähetyksen kuvaaja.

Syksyllä 2020 koronapandemia aiheutti edelleen paljon epävarmuutta, ja lähes kaikki tilaisuusjärjestelyt oli muutettu virtuaalisiksi. Pandemiatilanne vaiken i entistä enemmän alkuvuodesta 2021, joten mahdollisuuksia palata takaisin enemmän läsnätilaisuuksien suuntaan ei ollut näköpiirissä.

Syksyllä 2020 saimme lehdistötilaisuudessa käyttöön chat-toiminnon, jonka kautta toimittajilla oli mahdollisuus lähettää kysymyksiä ja kommentteja. Chat-toiminto vaati oman moderoinnin tilaisuuden aikana, joten aina yksi viestinnän henkilöistä seurasi sitä läpi tilaisuuden ja luki esityksen jälkeen kysymykset ääneen. Erillisen Teams-yhteyden kautta meidän oli mahdollista tuoda tilaisuuteen mukaan toinen aiemmista kahdesta puhujastamme vastaamaan toimittajien kysymyksiin.

Toimittajilla oli mahdollisuus osallistua tilaisuuteen myös tulemalla paikan päälle. Muutama toimittaja tämän mahdollisuuden käytti. He suhtautuivat positii-visesti siihen, että heillä oli myös mahdollisuus tulla paikan päälle. Oli ymmär-rettävä, että lähes kaikki tilaisuudet olivat muuttuneet virtuaalisiksi, ja sitä myö-den vuorovaikutus kärsi. Tilaisuuksiimme tuleminen paikan päälle oli mahdol-lista, koska tilamme oli riittävän iso, eikä yleensä tilaisuuksissa ollut ennen ko-ronapandemiaa kuin enintään kymmenen toimittajaa paikalla kerrallaan.

Jos tilaan määritellyn kymmenen hengen määrä olisi ylittynyt, olisi muun mu-assa viestinnän henkilöitä siirtynyt seuraamaan tilaisuutta verkkolähetyksen kautta omilta työpisteiltään. Tilaisuus järjestettiin syyskuun 2020 puolessa vä-lissä, joten kasvomaskisuositus ei vielä tässä vaiheessa ollut voimassa. Kasvo-maskeja oli kuitenkin tarjolla, ja paikalla olevien toimittajien kysymyksiä varten oli erillinen telineessä oleva mikrofoni, johon puhuminen ei vaatinut mikrofoniiin koskemista.

Kevään 2020 ja syksyn 2021 lehdistötilaisuuksissa uudet digitaaliset tavat toi-mia olivat jo vakiona. Koronarajoituksiin oli tullut lisäksi kasvomaskisuositus syyskuun 2020 lopussa. Kasvomaskoja käytettiin tilaisuudessa paitsi puheen-vuorojen aikana. Lisäksi kevästä 2020 alkaen olemme tilanneet lehdistötilai-suuksien tallenteisiin tekstityksen yhteistyökumppaniltamme. Tekstitys lisätään tallenteeseen uusien saavutettavuusohjeiden mukaisesti kahden viikon sisällä tilaisuudesta. (Ks. Luku 8 Tallenteiden saavutettavuus.)

10.2.2 Listayhtiötilaisuus

IFRS-valvonnan vuotuinen listayhtiötilaisuus järjestettiin marraskuun loppupuol-ella 2020. Tilaisuus oli täysin virtuaalinen, mikä oli suuri muutos siihen, että aiemmin tilaisuus oli järjestetty pelkästään läsnätilaisuutena. Puolenpäivän mit-taisen tilaisuuden muuttaminen läsnätilaisuudesta virtuaaliseksi vaati paljon käytännön järjestelyiden uudelleen pohtimista.

Tämä oli ensimmäinen kerta, kun valvontaosastolla käytettiin suorien verkkolä-hetysten yhteistyökumppaniamme. He kävivät huolella kaikki tekniset asiat läpi

ja järjestivät lisäksi kenraaliharjoituksen tilaisuuden kulusta tekniikan osalta. Lisäksi oli huomioitava, miten tilaisuuden moderointi hoidettaisiin. Jotta kysymysten moderointi sujuisi mahdollisimman hyvin, oli tilaisuudessa kaksi moderoojaa seuraamassa ja lukemassa ääneen yleisökysymyksiä puhujille.

Kaikki puhujat olivat aiemmin tottuneet esiintymään pääsääntöisesti vain pelkästään läsnä olevalle yleisölle. Esityksiä harjoiteltiin huomattavasti enemmän, jotta suoran verkkolähetyksen tuoma jännitys saataisiin pois.

Ensimmäisen kerran listayhtiötilaisuutta varten valmisteltiin lisäksi oma sosiaalisen median suunnitelma. Paikalla oli myös oman henkilökunnan keskuudesta valokuvaaja, joka otti kuvia sosiaalisen median päivityksiä varten. Päivitykset pyrimme tekemään lähes reaaliaikaisesti, joten seurasin tilaisuutta etänä ja tein ennalta sovitut päivitykset sitä mukaan, kun sain valokuvat sähköpostiini.

Tilaisuuden tallenne oli katsottavissa kaksi viikkoa Finanssivalvonnan YouTube-kanavalla. Tallenne oli poikkeuksellisesti katsottavissa vain lyhyen aikaa, koska tilaisuuden sisällön ajankohtaisuus vanheni. Esitysmateriaali sen sijaan julkaistiin pysyvämmiin verkkosivuillamme aiempien vuosien tapaan.

10.3 Kohti “uutta normaalia”

Syyskuun ja lokakuun 2021 aikana valtakunnallisia koronarajoituksia on purettu urakalla. Kasvomaskisuositus muuttui siten, että jokainen itse tekee harkinnan siitä, missä tilanteissa kasvomaskin käyttäminen on järkevää. Lokakuun alussa tilaisuuksien henkilömäärärajoitukset poistuvat, vaikkakin tiloissa on edelleen oltava mahdollista osallistujille muun muassa mahdollisuus huolehtia käsihygieniasta sekä liikkua väljästi. Myös kansallinen etätyösuositus puretaan lokakuun puolesta välistä alkaen. (Ks. luvut 4.1 Korona ja tilaisuudet; 4.1.1 Turvavälit ja kasvomaskit.)

Tilaisuuksien järjestäjille nämä olivat kauan toivottuja helpotuksia. Rajoitusten purkamisen näyttäytyi kuitenkin kovin yhtäkkisenä, joka tarkoitti tilaisuuksien

järjestäjille sitä, että asioihin täytyi taas pystyä reagoimaan nopeasti. Ei myöskään ole mitään takeita siitä, etteikö rajoituksia voitaisi jälleen ottaa käyttöön nopeasti, jos koronapandemiatilanne alkaisi uudelleen nopeasti huononemaan. Vaikka toivoa selvästi on siitä, että olemme menossa kohti "uutta normaalia", ovat tilaisuuksien järjestäjät edelleen varpaillaan sen suhteen, että mikään ei ole edelleenkään varmaa ja että jokainen tilaisuus täytyy katsoa tilanne kerrallaan.

10.3.1 Kestävän rahoituksen webinaari

Syyskuun 2021 lopussa Pääomamarkkinoiden valvonta -osastomme järjesti Kestävä rahoitus -webinaarin, joka oli suunnattu ensisijaisesti Finanssivalvonnan valvottaville ja listayhtiöille. Tilaisuuteen oli kuitenkin mahdollista muidenkin ilmoittautua, ja mainostimme tilaisuutta myös sosiaalisen median kanavissamme.

Webinaarissa käsiteltiin ajankohtaisia aiheita, kuten kestävän rahoituksen EU-sääntelyä, kestäviä rahoitusmarkkinoita ja ilmastonmuutoksen vaikutusta. Tilaisuus järjestettiin täysin virtuaalisesti. Paikalla olivat ainoastaan Finanssivalvonnan omat puhujat, tilaisuuden järjestelyistä vastaavia henkilöitä sekä suorasta verkkolähetyksestä vastaava yhteistyökumppanimme. Ulkopuolinen puhuja osallistui tilaisuuteen etänä Teams-yhteydellä Pariisista käsin.

Tilaisuus oli tähänastisista virtuaalisista tilaisuuksistamme isoin, sillä kaiken kaikkiaan tilaisuuden suoralla lähetyksellä oli lopulta reilusti yli tuhat kuulijaa. Osallistujia pyydettiin ilmoittautumaan erikseen, koska kaikille haluttiin lähettää linkki lähetykseen, jossa oli myös mahdollisuus chat-toiminnon kautta esittää kysymyksiä ja kommentteja. Vuorovaikutuksen lisäämiseksi tilaisuuteen oli pyydetty kolmen valvottavan kommenttipuheenvuorot. Heidät otettiin tilaisuuteen mukaan Teams-yhteydellä.

Tilaisuuden kesto oli noin kolme tuntia. Tilaisuuden tallenne, johon lisätään tekstitys kahden viikon sisällä, sekä esitysmateriaali olivat tilaisuuden jälkeen

saatavilla Finanssivalvonnan verkkopalvelussa. (Ks. Luku 8 Tallenteiden saavutettavuus.) Lisäksi tilaisuudelle haettiin lisänäkyvyyttä sosiaalisen median päivityksillä.

Kuva 3. Kestävä rahoitus -webinaari. Finanssivalvonnan Kestävä rahoitus -webinaari osoittautui suosituksi virtuaalitalaisuudeksi, jossa linjoilla oli yli tuhat osallistujaa.

10.3.2 Uudistettu vuotuinen seminaari

Vuoden tauon jälkeen Finanssivalvonnan vuotuinen seminaari järjestetään marraskuun 2021 alussa. Seminaarin aiheena on “EU financial markets today and in the future”. Tilaisuuden kielenä on englanti, ja yli puolet puhujista on eurooppalaisten organisaatioiden edustajia.

Tilaisuus on tarkoitus pitää niin sanottuna hybriditalaisuutena, jossa kutsuvieraat ovat paikan päällä ja jonka YouTube-kanavamme kautta lähetettävä suora verkkolähetys on kaikille avoin. Tilaisuuden vuorovaikutteisuutta on lisätty mahdollistamalla kommentointi ja kysymysten esittäminen etänä niille, jotka ovat ilmoittautuneet erikseen seuraamaan webinaarilähetystä.

Läsnätilaisuus järjestetään Marina Congress Centerissä, jossa tilojen väljyys olisi mahdollistanut tiukempienkin koronarajoitusten noudattamisen. Valtakunnallisia ja paikallisia koronarajoituksia puretaan syyskuun ja lokakuun aikana. Seminaarin ajankohdan aikaan pitäisi riittää, että osallistujat voivat olla tilassa väljästi, heillä on käytössä kasvomaskeja ja he voivat huolehtia riittävästä käsihygieniasta.

Kesän 2021 aikana tilaisuutta on suunniteltu siten, että se olisi mahdollista järjestää joko hybriditilaisuutena tai täysin virtuaalisena tilaisuutena. Vaikka syyskuun aikana onkin varmistunut, että tilaisuus voidaan järjestää hybriditilaisuutena, eivät aivan kaikki koronaan liittyvät uhkakuvat ole vielä järjestelyiden osalta poistuneet.

Tilaisuuden kansainväliset puhujat noudattavat voimassa olevia Suomen viranomaisten ohjeita rajan ylittämisestä, koronapasseihin liittyviä vaatimuksia sekä mahdollista koronatestausta. On silti edelleen varauduttava muun muassa siihen, että joku kansainvälisistä puhujista ei välttämättä pääse matkustamaan Suomeen esimerkiksi koronarajoitusten tai koronakaranteenin takia. Vaikka puhujan olisi mahdollista osallistua tilaisuuteen etäyhteyden kautta, lisää haastavuutta se, että tieto tämän tyyppisestä muutoksesta tulee yleensä juuri ennen tilaisuutta. Tällöin esimerkiksi etäyhteyksien testaamiseen ei välttämättä jää liiemmästi aikaa. Ei ole myöskään varmuutta siitä, minkälaiset yhteydet puhujalla olisi käytettävissään, jos jouduttaisiin yhtäkkiä siirtymään etäyhteyksien varaan.

Ison hybriditilaisuuden järjestäminen vaatii myös kertausta siitä, miten läsnätilaisuuksien juoksutus ja järjestelyt menivätkään. Olemme nimittäin viimeisten puoleltoista vuoden aikana keskittyneet enemmän nimenomaan opettelemaan ja kehittämään virtuaalitalaisuuksien järjestämistä. Onkin entistä tärkeämpää, että läsnätilaisuuden ja virtuaalitalaisuuden hyvät puolet saadaan yhdistettyä – ja että ne saadaan myös onnistumaan samanaikaisesti.

Hybriditilaisuus on selvästi kiinnostanut osallistujia niin läsnätilaisuuden kuin suoran verkkolähetyksen osalta. Ilmoittautumisia on tullut runsaasti molempiin tapoihin osallistua.

11 Tilaisuuksien järjestäjien asiantuntijahaastattelut

Seuraavassa luvussa käyn läpi asiantuntijahaastatteluiden sisältöä ja pohdin, miten korona-aika on konkreettisesti muuttanut tilaisuuksiamme ja niiden järjestelyitä digitaalisemmiksi. Kerron, minkälaisia haasteita oli järjestää tilaisuuksia koronapandemian aikana ja miten niitä ratkoimme. Lisäksi pohdin tekemieni haastatteluiden pohjalta, miten korona-aikana opitut asiat vaikuttavat jatkossa tilaisuuksien järjestämiseen organisaatiossamme.

Haastattelin opinnäytetyötäni varten kolmea kollegaani. Haastattelumethodina käytin teemahaastatteluiden ja asiantuntijahaastatteluiden yhdistelmää. Luvussa 9 ja sen alaluvuissa olen käsitellyt tarkemmin teema- ja asiantuntijahaastatteluita sekä haastateltavien henkilötietojen käsittelemistä. Pidin tärkeänä haastatteluita tehdessäni, että haastateltavat osallistuivat niihin vapaaehtoisesti ja että käsittelin heidän antamia tietoja vastuullisesti.

Rajasin haastateltavat kolmeen henkilöön, koska näillä kolmella henkilöllä on eniten osaamista ja kokemusta organisaatiomme tilaisuuksien järjestämisestä koronapandemian aikana. Havaitsin lisäksi, että haastateltavien vastauksissa oli sen verran paljon yhteneväisyyksiä, että haastateltavien määrän kasvattaminen ei olisi tuonut lisäarvoa opinnäytetyöhöni.

Kunkin haastateltavan tehtävänkuvaan kuuluu tilaisuuksien suunnitteleminen ja järjestäminen. Haastateltavinani olivat viestintäpäällikkö, viestintäasiantuntija sekä yhden valvontaosastomme assistentti. Heistä jokaisella on vahvaa osaamista tilaisuuksien järjestämisestä, ja he ovat lisäkseni olleet mukana luomassa uusia tapoja järjestää tilaisuuksia koronapandemian aikana.

Kaikki haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että koronapandemia on ehdottomasti mahdollistanut tilaisuuksien nopean digitalisoitumisen. Ilman poikkeuksellisia olosuhteita digitalisoitumista olisi todennäköisesti vastustettu vielä vuosia, ja kehitys olisi ollut huomattavasti hitaampaa. Tämä on ollut todellinen mahdollisuus oppia uutta.

11.1 Tilaisuusjärjestelyiden muutokset ennen koronapandemiaa verrattuna koronapandemian aikaan

Haastateltavat nostivat esille, että tekniikan tuntemus korostui heti koronapandemian alussa. Yksi haastateltavista totesi, että päivän sana on digi ja että on oltava aallonharjalla järjestelmistä, jotta kaikki osallistujat pääsevät varmasti mukaan. Keskeiseksi asiaksi nousi lisäksi, että yhtäkkiä kaikki tuli järjestää etänä ja että osa puhujista saattoi olla pelkästään etäyhteyksien päässä. Olen käsitellyt luvuissa 5.1 Suomi digitalisaation kärkimaita ja 5.2 Koronapandemia digiloikan vauhdittajana, miten suomalaiset hallitsivat digitaalisia työskentelytapoja jo ennen korona-aikaa ja miten näitä tapoja otettiin käyttöön suuressa mitakaavassa koronapandemian alkaessa.

Aiemmin valmistelutyö oli tehty toimistolla ja oli pidetty läsnäkokouksia. Koronapandemian aikana kaikki valmistelu, mikä vain suinkin pystyttiin tekemään etänä, tehtiin etänä. Enää ei ollut tilaisuuksissa myöskään mahdollisuutta verkostoitumiseen, eikä tarvinnut pohtia muun muassa tarjoiluiden tilaamista tai istuinpaikkojen määrää – puhumattakaan jatkojohtojen virittämisestä osallistujien erilaisten digitaalisten laitteiden latureille.

Haastateltavat kertoivat, että ennakkosuunnittelu, asioiden selvittäminen etukäteen ja mahdollisiin virhetilanteisiin varautuminen oli entistä tärkeämpää.

Kuten luvussa 5.2 Koronapandemia digiloikan vauhdittajana esitettiin kaikessa tekemisessä digitaalisuus ja tekninen osaaminen korostuivat entistä voimakkaammin heti koronapandemian alussa. Kaikki mahdollinen oli jo olosuhteiden sanelemana tehtävä etänä niin hyvin kuin suinkin mahdollista.

Itse koin tilanteen samalla tavalla kuin haastateltavani. Koronapandemian alussa ei oikeastaan ollut muita vaihtoehtoja kuin tehdä ja toteuttaa tilaisuuksia niillä välineillä ja sillä osaamisella, mitä meillä sillä hetkellä oli. Kun yhdistimme oman osaamisemme yhteistyökumppanimme osaamiseen, välillä kaoottisiltakin tuntuneet hetket selkeytyivät. Tällä tavalla pystyimme viemään läpi muun muassa poikkeusolojen alkuun sijoittuneen lehdistötilaisuutemme.

Emme varsinaisesti olleet täysin uuden äärellä, sillä tekniikka virtuaalisten tilaisuuksien järjestämiseen oli ollut jo olemassa pidemmän aikaa. Suurin muutos oli, että nyt niiden mahdollisuuksia hyödynnettiin huomattavasti monipuolisemmin. Koska suurin osa osallistujista oli myös etätöissä ja koska he hallitsivat tarvittavan tekniikan kohtuullisen hyvin, ei uusien toimintatapojen omaksumiseen tarvittu suuremmin lisäponnisteluita. Olen käsitellyt tarkemmin etätyön lisääntymistä ja sen tuomia mahdollisuuksia luvussa 6.1 Etätyön lisääntyminen – läsnätyöstä kohti työn monipaikkaisuutta.

Yksi isoimmista muutoksista verrattuna läsnätilaisuuksiin oli vuorovaikutuksen ja verkostoitumisen mahdollisuuksien väheneminen virtuaalitalaisuuksissa. Tämä nousi esille kaikkien haastateltavien vastauksissa.

Uudenlaiset tavat toimia tarkoitti myös sitä, että tuli tarve varmistaa enemmän ennakoita, jotta varmasti kaikki langat pysyisivät käsissä tilaisuuden aikana. Yksi haastateltavista korosti, että virtuaalitalaisuuksia järjestettäessä on niitä enemmän käsiteltävä, eli niiden kulkua suunnitellaan tarkemmin. Hän totesi, että tilaisuutta ajattelee nyt vahvemmin kuuntelijan näkökulmasta ja miltä tilaisuus näyttää ulospäin. Aiemmin keskityimme selvästi enemmän siihen, miltä tilaisuus näytti paikalle tuleville osallistujille. Lisäksi puhujat olivat yleisesti ottaen tottuneita puhumaan paikan päällä olevalle yleisölle, joten aiemmin ei ole ollut yhtä tärkeitä mieltä erillistä ohjeistusta puhujille virtuaalitalaisuuksien näkökulmasta.

Tilaisuuksien digitalisoitumisen myötä niistä on tullut enemmän “televisionomaisia”, ja ulostulo on ollut aiempaa huolitellumpaa. Tilaisuudet eivät ole enää kertaluontoisia, vaan niitä voi useimmiten jälkikäteen katsoa tallenteena. Tämä uusi tapa toimia on jatkossa todennäköisesti rutiinia, jolloin tilaisuuden käsikirjoittamisen tarve ei enää samalla tavalla korostu, vaan se on kiinteä osa muita käytännön järjestelyitä.

Läsnätilaisuudet mahdollisesti antoivat enemmän anteeksi pieniä virheitä, kun yleisö oli samanaikaisesti samassa tilassa ja heidän reaktioitaan oli mahdollista seurata esityksen aikana. Virtuaalitalaisuuksissa osallistujat ovat verkossa eikä puhujan ole mahdollista nähdä heitä kaikkia samanaikaisesti esityksensä aikana. Tällöin yleisön reaktiot kulkevat yleensä ensin moderaattorin kautta, mikä on jälleen yksi uudenlainen tapa oppia seuraamaan yleisöään.

Erilaisten tilanteiden ja asioiden ennakointi nousi selkeäksi haasteeksi. Kokonaan virtuaalisissa tilaisuuksissa on täytynyt pystyä ennakoimaan muun muassa erilaisia teknisiä ongelmatilanteita. Miten toimitaan, jos yhteydet jostain syystä eivät toimitakaan ja miten puhujat tulevat mukaan tilaisuuteen, jos he ovat etänä. Lisäksi puhujia on pitänyt ohjeistaa uusista teknisistä ratkaisuista. Teknisiä järjestelmiä on myös pitänyt testata ennakkoon aiempaa enemmän.

Haastavaksi koettiin alussa myös tilaisuuksien hybridimaisuus. Aiemmin tilaisuuksien järjestelyissä pääpaino oli läsnätilaisuuden järjestelyiden onnistumisessa. Mahdollisuus seurata tilaisuutta virtuaalisesti oli enemmänkin vain lisäpalvelu, jossa ei yleensä ollut mukana kommentointimahdollisuutta. Tilaisuuksien vuorovaikutteisuuden lisääminen aiheutti pohdintaa. Chat-toiminnon kautta tulevia kysymyksiä ja kommentteja varten tarvittiin aina oma henkilö tai isommissa tilaisuuksissa useampikin henkilö niitä moderoimaan. Tämä oli uusi tehtävä, joka tuli sisällyttää tilaisuuksien järjestelyihin ja tehtävänjakoon.

Yksi haastateltavista koki, että järjestäjät ja osallistujat osasivat jo tekniikan niin hyvin, että se ei suuremmin tuottanut ongelmia. Sen sijaan hän piti haastavana

sitä, että tekniikasta oli itse tiedettävä paljon ja kuinka sitä hyödynnetään esimerkiksi webinaarien järjestämisessä. Hän totesi, että on myös mainekysymys, että tekniikka on toimivaa ja modernia. "Kivikautisen" tekniikan käyttäminen olisi jo ollut pieni maineriski.

Olen tehnyt itse vastaavanlaisia havaintoja. Ennakkosuunnittelun tarve lisääntyi, koska itselleni eikä kollegoilleni ollut vielä kehittynyt tarvittavaa rutiinia täysin virtuaalisten tilaisuuksien järjestämiseen. Opimme askel kerrallaan, mitä on hyvä huomioda, mihin voimme varautua ja miltä tuntuvat ennakoimattomat tekniset ongelmat. Vaihdoin tietoja ja havaintoja keskenämme tiiviisti.

Yhteistyökumppanillamme on vuosien kokemus suorien verkkolähetysten tuottamisesta. Heillä on myös siihen tarvittava tekniikka, ja lisäksi he seuraavat alan kehitystä oman työnsä kautta. Hekin totesivat, että kaikkeen ei ole mahdollista varautua ennalta. Heillä on kuitenkin osaamista ratkoa yllättäviä teknisiä ongelmia nopeasti, jos tilanne sitä vaatii.

11.2 Uuden osaamisen kartuttaminen

Koronapandemian alkaessa oli todettava, että mitään valmista kurssia siitä, miten järjestää tarvitsemiamme virtuaalisia tilaisuuksia ei ollut. Tästä olivat myös kaikki haastateltavat yhtä mieltä. Haimme oppia perehtymällä asioihin itsenäisesti, vaihtamalla tietoja kollegoiden kanssa sekä tukeutumalla yhteistyökumppaneiden osaamiseen ja heidän tarjoamiin teknisiin ratkaisuihin.

Tilaisuuksissa käytettävä chat-toiminto ja sen moderointi oli myös uusi asia, joka tuli opetella. Tähän pystyi katsomaan mallia muiden organisaatioiden järjestämistä tilaisuuksista. Niistä saimme hyviä vinkkejä, miten moderointi kannatti esimerkiksi keskittää yhdelle henkilölle, joka luki kysymykset ääneen puhujille. Oli tärkeätä, että puhujat pystyivät keskittymään omaan puheenvuoroonsa ja sen jälkeen heille esitettyjen kysymysten vastaamiseen ilman ylimääräistä teknistä säätöä.

Koronapandemia-ajan poikkeuksellisuutta kuvaa hyvin yhden haastateltavan toteamus: hän ei olisi uskonut maaliskuussa 2020, että seuraavana vuonna kaikki tilaisuudet hoidetaan näinkin hyvin etäyhteyksin.

Oppimistarpeessa korostui edelleen ennakkosuunnittelun tarpeellisuus, tekninen osaaminen sekä ohjeistaminen ja valmentaminen. Lisäksi meidän oli tärkeää tiedostaa, mitä osaamista meidän kannattaa itse kartuttaa ja ylläpitää organisaatiossa ja mitä kannattaa ulkoistaa. Yhden haastateltava vastaus kuvailee hyvin juuri tätä. Hän totesi, että se vielä puuttuisi, että alkaisimme itse tuottaa ja kuvaamaan. Aika on lisäksi kriittinen tekijä. Kaikkea tarvittavaa emme välttämättä pystyisi edes omin voimin tekemään, koska tilaisuuksien järjestelyt ovat yleensä aikakriittisiä ja niiden tekijöillä on useimmiten myös muita työtehtäviä samanaikaisesti hoidettavanaan.

Virtuaalitalaisuuksien lisääntyessä on edelleen kehitettävä niiden vuorovaikutuksen lisäämistä. Miten sitä haetaan ja miten osallistujat voivat kommentoida: viittaamalla, chatin kautta vai avaamalla mikrofoninsa. Tämä kaikki voi välillä olla osallistujalle sekavaa, jos eri tilaisuuksissa on erilaiset tavat toimia. Virtuaalissa tilaisuuksissa voi olla osallistujan kannalta liian monta samanaikaista seurattavaa asiaa. Tällöin osallistujan voi olla vaikea päättää, mihin hänen tulisi keskittyä, ja tilaisuuden seuraaminen voi olla raskasta.

Olen samaa mieltä luvussa 5, jossa käsittelen digitalisaation murrosta, mainitusta digitalisaatiovaikuttaja Linda Liukkaan toteamuksesta, että uudet ideat perustuvat vanhoihin, venyttävät rajoja ja värjittävät uusia polkuja aivoissamme. Meidän oli uudistettava vanhoja tapojamme järjestää tilaisuuksia, jotta saisimme ne toimimaan myös koronapandemian aikana. Haastavat tilanteet olivat ratkaistavissa, kun pohdimme ja etsimme ratkaisuita niihin yhdessä. Toki meidän on otettava vastaan uudet haasteet ja kehitettävä edelleen tilaisuuksiamme mahdollisimman sujuviksi osallistujien seurata ja luotava puhujille sellaiset olosuhteet, että he tuntevat olonsa varmoiksi. Uusia teknisiä ratkaisuita on varmasti tulossa markkinoille, jolloin myös vuorovaikutteisuuden lisääminen on mahdollista.

11.3 Miten muutokset näkyivät puhujissa ja osallistujissa?

Tilaisuuksien tärkeimpiä asioita ovat niiden puhujat ja osallistajat. Ilman heitä ei olisi tilaisuuksiakaan järjestettävänä. Järjestäjien tehtävänä on varmistaa, että niin puhujat kuin osallistajat tuntevat, että tilaisuus sujuu mutkattomaksi.

Koronapandemian aiheuttamista yllätyksistä ja rajoituksista huolimatta tilaisuuksien puhujat ottivat tilanteen yllättävän hyvin haltuun heti alusta alkaen. He opettelivat kärsivällisesti uutta tekniikkaa ja tottuivat puhumaan “tyhjille seinille” ilman, että saivat aiempaan tapaan suoraa vastakaikua yleisöltä. Puhujat panostivat esiintymiseensä sekä puheenvuoroihinsa entistä enemmän. He ovat olleet mukana tekemässä tilaisuuksien käsikirjoituksia, jotta tilaisuudet sujuisivat mahdollisimman jouhevasti. Joissakin tilaisuuksissa järjestettiin niin sanottuja kenraaliharjoituksia, joissa oli puhujien lisäksi myös tekniset henkilöt paikalla. Tämä mahdollisti tarkempien askelmerkkien suunnittelun etukäteen etenkin, jos tilaisuudessa oli useampia puheenvuoroja eri henkilöiltä.

Pelkästään virtuaalisina järjestetyt tilaisuuden koronapandemian aikana ovat keränneet suuren joukon osallistujia. Osa osallistujista on voinut olla passiivisia osallistujia, eli he ovat saattaneet vain “roikkua” linjoilla. Osa osallistujista on puolestaan saattanut osallistua vain osaan tilaisuutta oman aikataulunsa mukaan. Virtuaaliset tilaisuudet ovat kaiken kaikkiaan madaltaneet osallistumiskynnystä, ja näin ollen niillä on pystytty tavoittamaan isompiakin joukkoja.

Se, että ylipäätään järjestimme tilaisuuksia koronapandemian aikana, on saanut osallistujilta kiitosta. Osallistujilla oli myös odotuksia, että järjestämme tietyt tilaisuudet koronapandemiasta huolimatta. Muun muassa lehdistötilaisuuksiimme oli toimittajien mahdollista koronapandemian aikanakin osallistua paikan päällä. Muutama toimittaja ja kuvaaja yleensä tämän mahdollisuuden käytti. Heidän työssään nimenomaan vuorovaikutus korostuu, eikä aina ole helppoa kysyä kaikkia kysymyksiä chatin kautta tai toimittajan aika ei välttämättä riitä erillisen haastattelun järjestämiseen.

Luvuissa 6 ja 6.1 käsittelen työn tekemisen murrosta ja työn monipaikkaisuutta. On jatkossa selvää, että teknologia ja uudenlaiset työn tekemisen tavat mahdollistavat sen, että tilaisuuksiin halutaan suurella todennäköisyydellä osallistua pitkienkin matkojen päästä. Työpaikka voi sijaita Helsingissä, mutta täällä ei välttämättä enää käydä kuin piipahtamassa. Yksittäinen tilaisuus ei välttämättä ole tarpeeksi hyvä syy tulla etätyöpaikkakunnalta käymään Helsingissä.

Puhuja voi puolestaan asua toisella mantereella, eikä kiireisen aikataulunsa vuoksi halua matkustaa useammaksi päiväksi toiselle puolelle maapalloa. Koronapandemia on selvästi osoittanut, että suosittuja ja kiireisiä puhujia pyydetään mielellään mukaan tilaisuuksiin etäyhteyksin. Tämä säästää puhujan aikaa, ja hän pystyy todennäköisemmin ottamaan kutsun vastaan.

Koronapandemian ”loppusuora” on osoittanut, että osallistujilla on edelleen kiinnostusta osallistua läsnätilaisuuksiin, jos he kokevat saavansa siitä jotain lisäarvoa verrattuna virtuaalitalaisuuksiin. Selvästi virtuaaliset alustat eivät ole vielä pystyneet vastaamaan läsnätilaisuuksien vuorovaikutus- ja verkostoitumismahdollisuuksiin.

11.4 Läsnätilaisuuksista virtuaalitalaisuuksiin ja hybriditalaisuuksiin

On selvää, että emme palaa enää samanlaisiin tapoihin järjestää tilaisuuksia kuin ennen koronapandemiaa. Olemme käyneet niin tilaisuuksien järjestäjinä kuin osallistujinakin läpi uudenlaisia tilaisuuksia ja tiedämme nyt paremmin, milloin minkäkinlainen tilaisuus on paikallaan.

Virtuaalisten tilaisuuksien ehdottomia vahvuuksia ovat osallistumisen helppous ja suurempien kuulijamäärien tavoittaminen. Ne tuovat lisäksi joustavuutta, koska niistä usein jää myös tallenne myöhemmin katsottavaksi. Virtuaalisten tilaisuuksien järjestämisessä on kautta linjan haastatteluissani korostunut hyvien ja ammattitaitoisten yhteistyökumppaneiden tärkeys. Heidän toiminnassaan voi luottaa siihen, että he ratkaisevat mahdolliset tekniset ongelmat ja välittävät tietoa, mikä on missäkin tilanteessa kuvaamisen kannalta tärkeitä.

Hybriditilaisuuksien osalta haastateltaviani pohditutti muun muassa osallistujien tasa-arvoisuus, jos osa on paikan päällä ja osa etänä. Vaikka virtuaaliset tilaisuudet, joita myös hybriditilaisuudet ovat, ovat parhaimmillaan ajasta ja paikasta riippumattomia, ei niissä välttämättä pääse verkostoitumaan ja keskustelemaan samalla tavalla kuin tulemalla paikan päälle. Tämä tuokin uudenlaisia haasteita ja myös mahdollisuuksia tilaisuuksien järjestäjille, miten saada hybriditilaisuuksista aidosti vuorovaikutteisia niin, että etäosallistujat eivät jää vain pelkiksi kuuntelijoiksi.

Koronapandemian aikaisissa tilaisuuksissa olemme saaneet runsaasti kokemusta virtuaalisten tilaisuuksien järjestämisestä, joten kynnyksensä järjestää niitä on entisestään madaltunut. Jatkossa on tärkeitä pohtia aina kunkin tilaisuuden kohdalla, mikä on juuri siihen toimivien tapojen: läsnätilaisuus, hybriditilaisuus vai täysin virtuaalinen tilaisuus.

Selvästi tilaisuuksien järjestäjiä edelleen mietityttää läsnätilaisuuksissa erityisen tärkeässä roolissa ollut puhujien ja osallistujien vuorovaikutus ja mahdollisuus vapaampaan keskusteluun tauoilla. Kaikesta uudesta ja toimivasta tekniikasta huolimatta tämä asia tuntuu vielä tällä hetkellä ratkaisemattomalta.

Koronapandemian helpottaessa syksyllä 2021 on ollut havaittavissa, että läsnätilaisuuksilla on edelleen vetovoimaa. Ihmiset kaipaavat tulla paikan päälle puoleltoista vuoden tauon jälkeen. Voisin kuvitella, kun elämme kunnolla "uutta normaalia" joskus vuoden 2022 puolella, että tasapaino löytyy paikan päälle tulevien osallistujien ja etänä osallistuvien kesken. Olen käsitellyt työn monipaikkaisuutta ja etätöiden haasteita luvuissa 6.1 Etätöiden lisääntyminen – läsnätyöstä kohti työn monipaikkaisuutta ja 6.2 Etätöiden haasteet. Valtakunnallisen etätöiden suosituksen päättyessä lokakuun 2021 puolella välissä (Sosiaali- ja terveysministeriö 2021c) on julkisessa keskustelussa pohdittu tulevia työskentelytapoja sekä niiden hyviä puolia ja haasteita. Aika kuitenkin vasta näyttää, minäkalaiset työn tekemisen mallit ovat toimivimpia koronapandemian jälkeen.

Hybriditilaisuudessa yhdistyvät läsnätilaisuuksien ja virtuaalisten tilaisuuksien parhaimmat puolet, joten se tarkoittaa käytännössä kahden tilaisuuden järjestämistä samanaikaisesti: läsnätilaisuutta ja virtuaalitilaisuutta. Näiden kahden tilaisuuden järjestäminen ei ole täysin ongelmaton niiden aiheuttaman lisätyön ja lisäkulojen osalta. Siksi olisikin aina tärkeätä pohtia, minkälaisia tilaisuuksia kannattaa hybriditilaisuutena järjestää.

Läsnätilaisuuden järjestäminen vaatii usein ulkopuolisia tiloja, jos oman organisaation tarjoamat tilat eivät ole riittävät. Isoihin tilaisuuksiin kuuluu kiinteänä osana muun muassa tarjoilut, joiden suunnitteleminen ja hankkiminen on oma kokonaisuutensa. Samanaikaisesti näiden järjestelyiden ohella suunnitellaan virtuaalinen tilaisuus, joka mahdollistaa vuorovaikutuksen. Tässä avainasemassa ovat jälleen hyvät yhteistyökumppanit, jotka pystyvät tarjoamaan mahdollisimman kattavan paketin ja räätälöimään sen kuhunkin tilaisuuteen sopivaksi.

Koronapandemian jälkeenkin tilaisuuksien järjestämisen yhtenä isoimpana haasteena pysyy aika. Usein tilaisuuksien järjestelyistä vastaavilla on samanaikaisesti muita työtehtäviä hoidettavana. Lisäksi esitysmateriaaleissa pyritään mahdollisimman ajankohtaiseen tietoon, jolloin ne valmistuvat aivan viime metreillä – viimeisiä muutoksia saatetaan tehdä vielä juuri ennen tilaisuutta. Myös monet tekniikkaan liittyvät asiat, kuten esimerkiksi yhteistyökumppaneiden rakentama kuvauskalusto, voidaan tehdä aikaisintaan tilaisuutta edeltävänä päivänä. Hyvällä ennakkosuunnittelulla on mahdollista rauhoittaa kiireistä aikataulua. Aina on lisäksi varauduttava yllättäviin tilanteisiin, joiden ratkomiseen ei välttämättä ole liiemmästi aikaa.

12 Yhteenveto ja pohdinta

Yhteiskunnan digimurroksesta on puhuttu pitkään. Monien asioiden kanssa olemme tasapainotelleet vanhan ja uuden tavan kanssa toimia. Emme kaikki ole diginatiiveja emmekä edes kohtalaisia sähköisten välineiden ja sovellusten

käyttäjiä. Vielä on paljon opittavaa niin yksilöillä kuin organisaatioilla, jotta digitaalisten välineiden käyttäminen ja uudet toimintatavat ovat sujuvia. Koronapandemian myötä olimme pakotettuja ottamaan useampiakin isoja digiloikkia – halusimme tai emme. Lisäksi korona-aika on muuttanut työn tekemisen tapojamme lopullisesti. Kuinka tässä lopulta pärjäsimme, on vielä liian aikaista sanoa. Se kuitenkin on varmaa, että emme voi täysin vanhoihin tapoihin palata.

Opinnäytetyöni keskeinen tavoite oli selvittää digimurroksen vaikutusta koronapandemian aikana oman työpaikkani tilaisuuksien järjestämiseen. Olen kuvannut, miten tilaisuuksien digitalisoituminen oli jo hyvässä vauhdissa ennen koronapandemian alkamista. Silloin teimme kuitenkin enemmän pieniä digiaskelia yksi kerrallaan isojen digiloikkien sijasta. Ennen koronapandemiaa oli paremmin aikaa totutella uusiin digitaalisempiin toimintatapoihin. Koska tilaisuuksien järjestäminen on aina aikakriittistä ja koska niiden sisällön valmisteluun tarvitaan ajan lisäksi resursseja, ei meillä välttämättä ollut aikaa viedä isoja ja uusia digitaalisia toimintatapoja läpi kerralla. Hitaasti mutta varmasti oli silloin parhaaksi katsottu etenemistapa.

Tässä opinnäytetyössä kävin läpi eri viranomaisten antamia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä, jotka koskivat tilaisuuksien järjestämistä erityisesti Helsingissä aina maaliskuusta 2020 syksyyn 2021 asti. Hallituksen ja viranomaisten tekemät koronarajoitukset ovat saaneet niin kiitosta kuin kritiikkiäkin. Kiitos on ollut paikallaan siinä, että koronarajoituksia otettiin käyttöön suhteellisen nopeasti ja että niitä myös noudatettiin. Tästä on ollut selvästi hyötyä koronapandemian hillitsemisessä Suomessa. Kritiikki on paikallaan siinä, että rajoitukset ja niistä viestiminen ovat olleet aika ajoin sekavia ja niissä on ollut tulkinnanvaraa. Lisäksi hankaluutta rajoitusten seuraamisessa aiheutti se, että ohjeita, suosituksia ja määräyksiä antoivat eri viranomaiset kuin jotka niitä käytännössä toteuttivat ja valvoivat. Useamman kuin kerran viranomaiset keskustelivat julkisesti eriävistä näkemyksistään. Tämä aiheutti ennestään sekavaan tilanteeseen väliaikaisia kaaoksia. Viranomaisten puolustukseksi on todettava, että hekin olivat täysin uuden tilanteen äärellä. Heillä ei ollut valmiita ohjeita tai lakeja, joiden mukaan toimia poikkeuksellisessa tilanteessa.

Yksi haaste opinnäytetyötäni kirjoittaessa oli nimenomaan koronarajoitukset ja erityisesti niiden purkaminen. Alkuperäinen ajatukseni oli ollut verrata tilaisuuksien järjestämistä digitalisaation näkökulmasta ennen koronapandemiaa, koronapandemian aikana ja koronapandemian jälkeen. Viimeinen ajanjakso on edelleen edessäpäin. Alkusyksystä 2021 opinnäytetyöni aktiivisimman kirjoitusjakson aikana koronarajoituksia aloitettiin purkamaan vauhdilla. Olin välillä vaikeuksissa siinä, mihin asti minun kannattaa seurata rajoitusten purkamista ja mihin vedän seuraamisen osalta rajan. Päädyin vetämään rajan lokakuun 2021 ensimmäiseen viikkoon, jotta saisin kirjoitettua opinnäytetyöni valmiiksi, eikä valmistumiseni osalta tulisi viivästyksiä.

Yksi johtopäätöksistäni oli, että Suomen hyvä digivalmius mahdollisti koronapandemian alkaessa myös toisen aikamme megatrendin eli työn tekemisen murroksen etenemisen pikavauhtia. Poikkeusolojen myötä virtuaaliseksi eivät muuttuneet vain tilaisuudet vaan monien työ. Valtakunnallisen etätyösuosituksen myötä kaikki ne, joiden työtehtävät sallivat, siirtyivät työskentelemään etänä – ja osa on työskennellyt täysin etänä aina maaliskuun 2020 puolesta välistä alkaen aina lokakuuhun 2021 saakka. Tässä ajassa oppii väistämättäkin työskentelemään digitaalisia työskentelyvälineitä käyttäen.

Sain todeta käytännössä laajamittaisen etätyöajan aikana, että tilaisuuksiin osallistutaan mielellään etänä käyttäen tilaisuuden järjestäjän tarjoamaa teknistä alustaa. Tilaisuuksien isoimmaksi haasteeksi nousi vuorovaikutteisuuden puuttuminen verrattuna koronapandemiaa edeltäviin läsnätilaisuuksiin. Tekniikka mahdollisti kommentoinnin erilaisin teknisin keinoin. Näiden sujuva käyttö vaatii vielä opettelua ja pohtimista, miten niitä kannattaa parhaalla mahdollisella tavalla hyödyntää. Jatkossa kynnys kokeilla uusia teknisiä ominaisuuksia on selvästi matalampi, kun olemme oppineet ottamaan haltuun uusia järjestelmiä koronapandemian aikana.

Haastateltavani mainitsivat useaan otteeseen sen, että ennakkosuunnittelun ja mahdollisten teknisten ongelmien ennakoinnin tarve lisääntyi virtuaalitalaisuuksien

sien myötä. Olen heidän kanssaan täysin samaa mieltä siitä, että teknisten asioiden varmistaminen ja mahdollisten ongelmatilanteiden ennakointi korostui virtuaalitalaisuuksien järjestämisessä. Kokemuksen karttuessa näistäkin tulee rutiinia ja perustehtäviä muiden tilaisuuden järjestelyiden tehtävien lomaan. Oli rohkaisevaa huomata, että kaikki tarttuivat virtuaalitalaisuuksien järjestelyiden tuomaan haasteeseen sen sijaan, että tilaisuuksia olisi vain jätetty järjestämättä.

Viitaten työn tekemisen murrokseen laajamittaisen etätöiden tekeminen on saanut meistä monet pohtimaan, miten haluaa jatkossa tehdä töitä. Julkisessa keskustelussa pohditaan parhaillaan hybridityön hyviä ja huonoja puolia. Uudenlainen työn tekemisen aikakausi on vasta aluillaan valtakunnallisen etätösuosituksen päätyttyä lokakuun 2021 puolella välissä. Jatkossa tilaisuuksiin osallistumisen muotoon vaikuttaa myös se, missä osallistujat kulloinkin ovat päättäneet tehdä töitä. Ellei läsnätilaisuuteen osallistuminen tuo mitään erityistä lisäarvoa, on koronapandemian aikana opitut virtuaalitalaisuuksiin osallistumisen tavat helppo vaihtoehto.

Havaitsin opinnäytetyötä kirjoittaessani, että yksi läsnätilaisuuksille erityistä lisäarvoa tuova tekijä on verkostoituminen ja vuorovaikutus. Tästä on hyvänä esimerkkinä oman organisaationi marraskuussa 2021 hybriditalaisuutena järjestettävä seminaari, johon on heti kutsun lähettämisen jälkeen tullut kiitettävä määrä ilmoittautumisia paikan päälle. Virtuaaliset tilaisuudet eivät vielä tällä hetkellä yllä samalle tasolle vuorovaikutuksessa ja verkostoitumisessa kuin perinteiset läsnätilaisuudet. Todennäköisesti ihmisillä on myös tarve kokoontua pitkän eristyksen ajanjakson jälkeen.

Yksi opinnäytetyöni merkittävimpiä johtopäätöksiä oli, että virtuaalitalaisuudet ja hybriditalaisuudet jatkavat kasvuaan koronapandemian laannuttua. Virtuaalitalaisuuksien ehdoton etu on, että ne ovat osallistujille paikkariippumattomia ja järjestäjille puolestaan kevyempiä järjestää. Järjestäjien kannalta helppous tulee myös siitä, että olemme viimeisten puolentoista vuoden aikana ajaneet sisään niin puhujat kuin osallistujatkin virtuaalitalaisuuksien maailmaan. Järjestäjinä olemme puolestaan päivittäneet osaamistamme hybridi- ja virtuaalitalaisuuksien

järjestämisessä. Meidän ei enää tarvitse perustella puhujille virtuaalitalaisuuksien etuja, he tietävät ne nyt itsekin käytännön kokemuksen kautta.

Yksi mielenkiintoinen tapa hahmottaa tilaisuuksien digitalisoitumista oli SWOT-analyysi. Olen kerännyt oheiseen SWOT-taulukkoon virtuaalisten tilaisuuksien vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia oman organisaationi näkökulmasta.

Taulukko 2. SWOT-analyysi virtuaalisten tilaisuuksien järjestämisestä

<p>Sisäiset vahvuudet (Strengths)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vahvaa osaamista tilaisuuksien järjestämisestä • Mahdollisuus oppia uutta • Osaamista muuttaa läsnätilaisuudet virtuaalitalaisuuksiksi • Hyvät yhteistyökumppanit 	<p>Sisäiset heikkoudet (Weaknesses)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiireiset aikataulut • Ei osata hyödyntää kaikkia virtuaalitalaisuuksien tuomia mahdollisuuksia • Puhujien on haastavaa puhua "tyhjille" seinille
<p>Ulkoiset mahdollisuudet (Opportunities)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virtuaalitalaisuuksissa ei ole tilarajoituksia • Tilaisuuksien monipuolistuminen • Tilaisuudet eivät ole paikkaan eikä aikaan sidottuja • Osallistujat ovat tottuneita virtuaalisiin tilaisuuksiin 	<p>Ulkoiset uhat (Threats)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekniset ongelmat • Tilaisuuksien köyhtyminen, kun verkostoituminen jää pois • Tilaisuuksien vuorovaikutteisuuden väheneminen

Koronapandemian alettua vahvuutenamme oli ehdottomasti se, että meillä oli vahvaa osaamista tilaisuuksien järjestämisestä ja halua oppia uutta. Lisäksi hyvä yhteistyökumppani suorien verkkolähetysten kuvaamisessa oli avainasemassa.

Tilaisuuksien järjestämisen ainainen heikkous on kiireinen aikataulu. Ennen koronapandemiaa oli tapana tehdä valmisteluita aina viimeiseen asti, eikä tässä

ole ollut luonnollisestikaan muutosta koronapandemian aikanakaan. Tämä ei johdu siitä, ettemmekö ennakkoon suunnittelisi hyvin ja jakaisi tehtäviä ajoissa. Tilaisuuksien esitysmateriaalin valmistelu on yleensä jo yksistään niin suuritöinen, että sitä väistämättäkin tehdään lähes viimeisiin minuutteihin saakka. Lisäksi on varauduttava aina viime hetken yllätyksiin.

Vaikka meillä oli vahvaa osaamista tilaisuuksien järjestämisestä, emme kuitenkaan vielä tiedostaneet kaikkia virtuaalitalaisuuksien tarjoamia mahdollisuuksia. Näitä opettelimme tilaisuus kerrallaan. Osa puhujista koki ”tyhjille seinille” puhumisen haastavaksi, eikä tähänkään ollut muuta keinoa kuin harjoitella uudenlaisista tapaa esiintyä tilaisuus kerrallaan ja kerätä kokemuksia muilta vastaavalaisissa tilaisuuksissa puhuneilta.

Virtuaalitalaisuuksien mahdollisuudet ovat puolestaan selvät. Ne ovat paikkariippumattomia ja useimmiten myös ajasta riippumattomia, jos niistä julkaistaan tallenne jälkikäteen katsottavaksi. Järjestäjiltä jää pois muun muassa sopivan tilan löytäminen ja kaikki muut läsnätilaisuuksiin liittyvät käytännönjärjestelyt aina istuinpaikkojen määrästä osallistujille nimilappujen ojentamiseen. Osallistujat ovat nykyään tottuneita osallistumaan virtuaalisiin tilaisuuksiin, ja he ovat oppineet käyttämään erilaisia virtuaalisia alustoja.

Virtuaalitalaisuuksien isoin uhka on tekniikan toimimattomuus. Monia asioita on mahdollista ennakoida ja testata etukäteen, mutta tekniikan pettäminen kesken tilaisuuden on aina mahdollista. Uusista toimintatavoista ja teknisistä ominaisuuksista huolimatta, virtuaalitalaisuudet eivät ole vielä yltäneet samalle tasolle vuorovaikutteisudessa ja verkostoitumisen mahdollisuuksissa kuin läsnätilaisuudet. Osa osallistujista saattaa yrittää poimia vain rusinat pullasta osallistumalla omaan aikatauluun sopiviin tai itseä kiinnostaviin osioihin. Tällöin saattaa helposti jäädä tilaisuuden kokonaisuus hahmottumatta. Ohjelmasta ei ole aina pääteltävissä tarpeeksi tarkasti esitysten sisältöä. Virtuaalitalaisuuksien aikana on myös helppoa ”multitaskata”, jolloin osallistuminen saattaa jäädä lopulta pin-tapuoliseksi.

Opinnäytetyöni valmistumisen kynnyksellä lokakuussa 2021 olemme menossa kohti koronapandemian jälkeistä aikaa. Yhteiskunta on avautumassa, ja samaten tilaisuuksien rajoituksia on purettu. Viimeiset puolitoista vuotta ovat olleet opettavaisia ja osoittaneet, että meillä oli valmius ottaa tarvittavat digiloikat, jotta pääsimme tilaisuuksien järjestämisessä nykyiseen lopputulokseen. Viranomaisviestinnässä meillä oli lisäksi etuna muun muassa tapahtuma- ja kulttuurialaan se, että olisimme aina voineet käyttää tarvittaessa muita viestintäkanaviamme tilaisuuksien järjestämisen sijaan. Tartuimme kuitenkin haasteeseen, emmekä jättäneet tilaisuuksia järjestämättä kuin hyvin perustelluista syistä. Samalla organisaatioomme syntyi uudenlaista tilaisuuksien järjestämisen kulttuuria, ja täysin virtuaalisesti järjestetyt tilaisuudet osoittautuivat onnistuneiksi ratkaisuksi. Olemme valmiita ottamaan seuraavia loikkia niin digitalisaation kuin työn tekemisen murroksen osalta. Seuraavaksi olisi kiinnostavaa selvittää muutamien vuosien kuluttua, minkälaisia digiloikkia olemme päätyneet jatkossa ottamaan ja tuntuvatko ne enää varsinaisilta loikilta näiden koronapandemian aikaisten isojen loikkien jälkeen.

Lähteet

Kirjat ja verkkolähteet

Alastalo, Marja; Åkerman, Maria; Vaittinen, Tiina 2017. Asiatuntijahaastattelu. Hyvärinen, Matti; Nikander Pirjo; Ruusuvuori Johanna (toim.): Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Kustannusosakeyhtiö Vastapaino. 214–232.

Aluehallintovirasto n.d.a. Digilain vaatimukset. Luettavissa osoitteessa <<https://www.saavutettavuusvaatimukset.fi/digipalvelulain-vaatimukset/>> (luettu 14.5.2021).

Aluehallintovirasto n.d.b. Yleistä saavutettavuudesta. Luettavissa osoitteessa <<https://www.saavutettavuusvaatimukset.fi/yleista-saavutettavuudesta/>> (luettu 14.5.2021).

Aluehallintovirasto 2020a. Kaikki yli 10 hengen yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset kielletään Helsingin ja Uudenmaan sekä Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien alueilla 30.11. alkaen - pienemmistäkin tilaisuuksista tulisi järjestää vain välttämättömät ja erityisin järjestelyin. Luettavissa osoitteessa <<https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/69895200>> (luettu 23.9.2021).

Aluehallintovirasto 2020b. Kesäkuussa kokoontumisrajoitus 50 henkeä, 50-500 hengen yleisötilaisuudet mahdollisia erityisjärjestelyin. Luettavissa osoitteessa <<https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/69887934>> (luettu 22.9.2021).

Aluehallintovirasto 2020c. Pääkaupunkiseudulla yli 20 hengen yleisötilaisuuksissa on noudatettava ohjetta turvaetäisyyksistä ja hygieniakäytännöistä 19.10. alkaen. Luettavissa osoitteessa <<https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/69897506>> (luettu 23.9.2021).

Aluehallintovirasto 2020d. Yli 20 hengen yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset kielletään Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella 23.11.-13.12.2020. Luettavissa osoitteessa <<https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/69894559>> (luettu 23.9.2021).

Aluehallintovirasto 2021a. Kokoontumisrajoitukset lievenevät osassa Etelä-Suomen - Uudellamaalla enintään 50 hengen ulkotilaisuudet mahdollisia kesäkuun alusta lähtien. Luettavissa osoitteessa <<https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/69910143>> (luettu 23.9.2021).

Aluehallintovirasto 2021b. Koko Uudenmaan kokoontumisrajoitukset lievenevät huomenna – 2 metrin turvavälielvoitteesta ja pääkaupunkiseudun lohko-vaatimuksesta luovutaan, sisätilaisuuksiin voi ottaa väkeä enintään 50 % kapasiteetista. Luettavissa osoitteessa <<https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/69917722>> (luettu 23.9.2021).

Aluehallintovirasto 2021c. Koronarajoitukset lievenevät pääkaupunkiseudulla ja Keski-Uudellamaalla 15.6., osassa Uuttamaata kokoontumisrajoitukset kumotaan kokonaan. Luettavissa osoitteessa <<https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/69912248>> (luettu 23.9.2021).

Aluehallintovirasto 2021d. Uudenmaan kokoontumisrajoituksia ei olla jatkamassa lokakuussa - Suomen viimeiset kokoontumisrajoitukset päättymässä syyskuun lopussa. Luettavissa osoitteessa <<https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/69919783>> (luettu 24.9.2021).

Aluehallintovirasto 2021e. Uudenmaan kokoontumisrajoituksia kiristetään 22.2.-14.3. väliseksi ajaksi - yli kuuden hengen kokoontumiset on kielletty, pienempiäkin tulisi välttää. Luettavissa osoitteessa <<https://avi.fi/tiedote/-/tiedote/69901551>> (luettu 23.9.2021).

De Fresnes, Tulikukka; Stenroos, Maria 2021. Perustuslakivaliokunta hyväksyi koronapassin, mutta jätti auki, kuinka nuoret lapset voi velvoittaa käyttämään sitä – passi voi tulla käyttöön jo ensi viikolla. Ylen verkkosivut 7.10.2021. Luettavissa osoitteessa <<https://yle.fi/uutiset/3-12133238>> (luettu 11.10.2021).

Fleisher, Craig S.; Bensoussan, Babette E. 2015. Business and competitive analysis, second edition – Effective application of new and classic methods. The United States of America: Pearson Education Inc.

Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin intranet 2020. Päätöstä Suomen Pankin toiminnan järjestämisestä poikkeusoloissa jatkettu 13.5.2020 asti. (luettu 21.9.2021).

Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin intranet 2021. Etätyö jatkuu 31.10.2021 saakka. (luettu 30.9.2021).

Finanssivalvonta n.d.a. Pääomamarkkinat. Luettavissa osoitteessa <<https://www.finanssivalvonta.fi/paaomamarkkinat/>> (luettu 28.9.2021).

Finanssivalvonta n.d.b. Tietoa Finanssivalvonnasta. Luettavissa osoitteessa <<https://www.finanssivalvonta.fi/finanssivalvonta/>> (luettu 14.5.2021).

Heiskanen, Hanna 2021. Finanssisektorin digitalisaation vaikutuksista erityisesti asiakkaan näkökulmasta. Fine 50 juhlasisällöt. Luettavissa osoitteessa <<https://fine50.fine.fi/artikkelit/finanssisektorin-digitalisaation-vaikutuksista-erityisesti-asiakkaan-nakokulmasta.html>> (luettu 20.9.2021).

Helsingin kaupunki 2020. Suosittelemme kasvomaskin käyttöä sosiaali- ja terveyspalveluissa. Luettavissa osoitteessa <<https://www.hel.fi/uutiset/fi/sosiaali-ja-terveysvirasto/maskisuositus>> (luettu 23.9.2021).

Helsingin kaupunki 2021. Pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmä antoi alueellisen suosituksen maskin käytöstä. Luettavissa osoitteessa <<https://www.hel.fi/uutiset/fi/kaupunginkanslia/alueellinen-suositus-maskin-kaytosta>> (luettu 5.10.2021).

Hirsjärvi, Sirkka; Hurme, Helena 2006. Tutkimushaastattelu, Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hyvärinen, Matti 2017. Haastattelun maailma. Hyvärinen, Matti; Nikander Pirjo; Ruusuvoori Johanna (toim.): Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Kustannusosakeyhtiö Vastapaino. 11–45.

Krogerus Mikael; Tschäppeler Roman 2012. Pieni suuri päätösten kirja – 50 toimivinta ratkaisumallia. EU: Atena Kustannus Oy.

Lindroos Jan-Erik; Lohivesi, Kari 2004. Onnistu strategiassa. Juva: WSOY.

Liukas, Linda 2019. Esipuhe: Vasta tarina tekee teknologian. Lindgren, Jaakko; Mokka, Roope; Neuvonen, Aleks; Toponen, Antti: Digitalisaatio – Murroksen koko kuva. Helsinki: Tammi.

Sitra 2020. Megatrendit koronan valossa. Helsinki: Sitra. Luettavissa osoitteessa <<https://media.sitra.fi/2020/10/02085411/megatrendit-koronan-valossa.pdf>> (luettu 19.8.2021).

Neittaanmäki, Pekka; Lehto, Martti; Savonen, Matti 2021. Yhteiskunnan digimurros. Jyväskylä: Yliopistopaino. Luettavissa osoitteessa <<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/75328/Yhteiskunnan%20digimurros.pdf?sequence=1&isAllowed=y>> (luettu 21.9.2021).

Olavinen, Otto; Ilmoniemi, Risto; Nieminen, Heikki 2020. Koronakriisin havainnoista tarpeisiin ja ratkaisujen kehittämiseen, koronavastaus.fi-väliraportti. Luettavissa osoitteessa <https://uploads-ssl.webflow.com/5e805f2b7e94f6322c504e82/5eb402a78038fdb8ebf11d31_koronavastaus.fi_väliraportti_7.5.2020.pdf> (luettu 22.5.2021).

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Yleisötilaisuuksissa noudatettava ohjeita koronavirustartuntojen ehkäisemisestä. Luettavissa osoitteessa <<https://minedu.fi/-/1271139/yleisotilaisuuksissa-noudatettava-ohjeita-koronavirustartuntojen-ehkaisemisesta>> (luettu 24.9.2021).

Punsar, Ville 2020. Pörssitiedottamisen sanasto. Terminfo. Luettavissa osoitteessa <<http://terminfo.fi/sisalto/porssitiedottamisen-sanasto-571.html>>

Puoli seitsemän 2021. Mikko Hyppönen. 7.10.2021. Katsottavissa osoitteessa <<https://areena.yle.fi/1-50688731>> (katsottu 11.10.2021). 28:06.

Pönni, Antti 2020. Henkilötiedot opinnäytetyössä – Miten huomioida EU:n tietosuojasäännökset (GDPR). Luettavissa osoitteessa <<http://bit.ly/gdprohje>> (luettu 29.8.2021).

Ranta Juha; Kuula-Luumi, Arja 2017. Haastattelun keruun ja käsittelyn ABC. Hyvärinen, Matti; Nikander Pirjo; Ruusuvoori Johanna (toim.): Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Kustannusosakeyhtiö Vastapaino. 11–45.

Saavutettavasti.fi. n.d. Videot ja äänitteet. Luettavissa osoitteessa <<https://www.saavutettavasti.fi/kuva-ja-aani/videot-ja-aanitteet/>> (luettu 16.5.2021).

Seppänen, Antti 2020. Kohti ajasta ja paikasta riippumatonta työtä. Valtiolla.fi. Luettavissa osoitteessa <<https://www.valtiolla.fi/kohti-ajasta-ja-paikasta-riippumatonta-tyota/>> (luettu 26.9.2021).

Sosiaali- ja terveysministeriö 2021a. Koronapassia koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle. Luettavissa osoitteessa <<https://stm.fi/-/koronapassia-koskeva-hallituksen-esitys-on-annettu-eduskunnalle>> (luettu 6.10.2021).

Sosiaali- ja terveysministeriö 2021b. Ravitsemisliikkeiden rajoituksiin muutoksia – kiihtymis- ja leviämisvaiheen rajoituksia kevennetään. Luettavissa osoitteessa <<https://stm.fi/-/ravitsemisliikkeiden-rajoituksiin-muutoksia-kiihtymis-ja-leviamisvaiheen-rajoituksia-kevennetaan>> (luettu 30.9.2021).

Sosiaali- ja terveysministeriö 2021c. Valtakunnallinen etätyösuositus päättyy lokakuun puolivälissä – työpaikoilla voidaan alkaa valmistautua etä- ja läsnätyön yhdistämiseen. Luettavissa osoitteessa <<https://stm.fi/-/10623/valtakunnallinen-etatyosuositus-paattyy-lokakuun-puolivalissa-tyopaikoilla-voidaan-alkaa-valmistautua-eta-ja-lasnatyon-yhdistamiseen>> (luettu 26.9.2021).

Tamminen, Jenni 2020. Koronavirus: Nyt tuli THL:n pääjohtajalta selvä lista suomalaisille. Uuden Suomen verkkosivut 12.3.2020. Luettavissa osoitteessa <<https://www.uusisuomi.fi/uutiset/koronavirus-nyt-tuli-thln-paajohtajalta-selvalista-suomalaisille/0b33aab2-e3fa-461e-8b6c-f490a6c8c6df>> (luettu 24.9.2021).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020. Muuntunut koronavirus tarttuu herkemmin – pidä yli kahden metrin turvaväli. Luettavissa osoitteessa <<https://thl.fi/fi/-/muuntunut-koronavirus-tarttuu-herkemmin-pida-yli-kahden-metrin-turvavali>> (luettu 24.9.2021).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021. THL päivitti maskisuositustaan – maskia kannattaa yhä käyttää ruuhkaisissa, julkisissa sisätiloissa etenkin, jos on rokottamaton. Luettavissa osoitteessa <<https://thl.fi/fi/-/thl-paivitti-maskisuositustaan-maskia-kannattaa-yha-kayttaa-ruuhkaisissa-julkisissa-sisatiloissa-etenkin-jos-on-rokottamaton->> (luettu 30.9.2021).

Traficom 2021. Tietoturvan vuosi 2020 – Kyberturvallisuuskeskuksen vuosikatsaus 2021. Traficom julkaisuja 13/2021. Luettavissa osoitteessa <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/sites/default/files/media/publication/Tietoturvan-vuosi-2020_210212_FIN.pdf> (luettu 22.9.2021).

Tuhkanen, Ari; Kalin, Onni 2021. Kulttuuriala tuhoutui koronarajoituksista – Helsingin apulaispormestari Paavo Arhinmäki: "Tämä on taloudellisesti ja henkisesti katastrofi". Ylen verkkosivut 13.8.2021. Luettavissa osoitteessa <<https://yle.fi/uutiset/3-12057803>> (luettu 29.9.2021).

Valtioneuvosto 2020a. Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. Luettavissa osoitteessa <<https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-totesi-suomen-olevan-poikkeusoloissa-koronavirustilanteen-vuoksi>> (luettu 12.9.2021).

Valtioneuvosto 2020b. Suomen rajaliikennettä aletaan rajoittaa - eläkkeellä olevia rajavartijoita ja poliiseja voidaan kutsua töihin. Luettavissa osoitteessa <<https://valtioneuvosto.fi/-/1410869/suomen-rajaliikennetta-aletaan-rajoittaa-elakkeella-olevia-rajavartijoita-ja-poliiseja-voidaan-kutsua-toihin>> (luettu 22.9.2021).

Valtioneuvosto 2020c. Valmiuslain mukaisten toimivaltuuksien käytöstä luovutaan – poikkeusolot päättyvät tiistaina 16. kesäkuuta. Luettavissa osoitteessa <<https://valtioneuvosto.fi/-/10616/valmiuslain-mukaisten-toimivaltuuksien-kaytosta-luovutaan-poikkeusolot-paattuvat-tiistaina-16-kesakuuta>> (luettu 22.9.2021).

Valtioneuvosto 2021. Hallitus hyväksyi uudistetun hybridistrategian. Luettavissa osoitteessa <<https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-hyvaksyi-uudistetun-hybridistrategian>> (luettu 26.9.2021).

Valtioneuvosto n.d. Rajoitukset ja suositukset koronaepidemian aikana. Luettavissa osoitteessa <<https://valtioneuvosto.fi/tietoa-koronaviruksesta/rajoitukset-ja-suositukset>> (luettu 12.9.2021).

Valtiovarainministeriö 2021. Mitä lisääntyvä monipaikkaisuus meille mahdollistaa?. Luettavissa osoitteessa <<https://valtioneuvosto.fi/-/10623/mita-lisaantyva-monipaikkaisuus-meille-mahdollistaa->> (luettu 26.9.2021).

Valtiovarainministeriö n.d. Digitalisaation edistämisen ohjelma. Luettavissa osoitteessa <<https://vm.fi/digitalisaation-edistamisen-ohjelma>> (luettu 1.8.2021).

Vesala, Hanna 2021. Pääministeri Marin oli keväällä ”aika väsynyt”, mutta IS-haastattelussa hänellä on kansalle vapaudenviesti – korona on pian selätetty: ”Nyt saa mennä, kokea ja tehdä”. Ilta-Sanomien verkkosivut 24.9.2021. Luettavissa osoitteessa <<https://www.is.fi/politiikka/art-2000008285520.html>> (luettu 24.9.2021).

Vihriälä, Vesa; Holmström, Bengt; Korkman, Uusitalo, Roope 2020. Talouspolitiikan strategia koronakriisissä. Luettavissa osoitteessa <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162224/VN_2020_13.pdf?sequence=48&isAllowed=y> (luettu 23.5.2021).

Wikipedia 2021: Koronaviruspandemia 2019–. Päivitetty 10.5.2021. Luettavissa osoitteessa <https://fi.wikipedia.org/w/index.php?title=Koronaviruspandemia_2019%E2%80%93&oldid=19763937> (luettu 23.5.2021).

Kuvat

Kuva 1: Ohjeistus koronapandemian aikaisesta enimmäishenkilömäärästä.
Kuvaaja: Hanna Niemi.

Kuva 2: Finanssivalvonnan kokoustila. Kuvaaja: Hanna Niemi.

Kuva 3: Kestävä rahoitus -webinaari. Lähde: Kuvakaappaus Finanssivalvonnan Twitter-tililtä.

Liite

Haastattelurunko

Kiitos, että olet hyväksynyt haastattelukutsun opinnäytetyöhöni liittyen. Tervetuloa haastatteluun! Kerron ensin hieman käytännön asioita ja taustatietoja ennen varsinaisen haastattelun aloittamista. Tallennan haastattelun Teamsillä. Tallenne jää ainoastaan minun käyttöön, enkä sitä siirrä pois työkoneeltani. Säilytän tallennetta vielä noin kaksi kuukautta valmistumiseni jälkeen, jonka jälkeen poistan tallenteen pysyvästi. En käytä opinnäytetyössäni haastateltavien nimiä. Suoria lainauksia saatan ottaa mukaan tekstiin.

Opiskelen Metropolian digitaaliset mediapalvelut -tutkinto-ohjelmassa ylempää ammattikorkeakoulututkintoa. Opinnäytetyöni aiheena on Miten viranomaisviestinnän eri tapahtumat digitalisoituvat? Olen kutsunut sinut mukaan haastateltavaksi opinnäytetyötäni varten, koska olet mukana järjestämässä tapahtumia ja tilaisuuksia ja koska olet ollut mukana korona-aikana uudistamassa ja digitalisoimassa tilaisuuksia entisestään.

Olemme aikaisemmin järjestäneet pääsääntöisesti vain lähitilaisuuksia tai tilaisuuksia, joihin osallistutaan paikan päällä ja joita on voinut seurata myös videoyhteyden kautta. Korona-ajan alettua tilaisuuksien luonne muuttui kuitenkin nopeasti lähes täysin virtuaalisiksi. Tutkin opinnäytetyössäni sitä, miten digitalisointuminen tapahtui ja kuinka nämä muutokset tulevat vaikuttamaan jatkossa järjestämiimme tilaisuuksiin.

Esitän sinulle joukon kysymyksiä, joihin toivon sinun vastaavan omien työtehtäviesi näkökulmasta ja mitkä ovat omia ajatuksiasi viranomaisviestinnän digiloikasta.

- Miten olet kokenut tilaisuuksien järjestämisen muuttuneen ja kehittyneen korona-ajan alettua maaliskuussa 2020?
- Mikä on mielestäsi ollut suurin muutos tilaisuuksien digitalisoitumisessa?
- Mitkä asiat ovat olleet kaikkein haasteellisimpia uusissa tavoissa järjestää tilaisuuksia?
- Minkälaista uudenlaista osaamista sinun piti hankkia ja miten sitä hankit?
- Miten näet osallistujien mukautuneen uudenvuotisiin ja digitaalisimpiin tilaisuuksiin? Oletko havainnut osallistujajoukossa muutoksia?
- Miten tilaisuuksien esiintyjät ovat mielestäsi sopeutuneet uusiin toimintatapoihin?
- Mikä on mielestäsi parasta digitaalisimmissa tilaisuuksissa?
- Onko mielestäsi joitain asioita, joita toivoisit säilytettävän aikaisemmista tavoista järjestää tilaisuuksia? Onko joitain asioita, mitä digitaalisempien tilaisuuksien myötä menetetään?
- Missä asioissa näet vielä kehitettävää ja opittavaa?
- Näetkö uudenlaisten tilaisuuksien tulleen jäädäkseen?
- Onko mielessäsi vielä jotain muuta, mitä haluaisit mainita?